Nimeni, în afară de Mihai Eminescu n-a scris cu atîta emoţie şi atîta severitate despre " moartea în viaţă ", despre blestemul nerodirii, ca Nae Ionescu

Mircea ELIADE

libertate
solidaritate
dreptate

PUNCTE CARDINALE

ANUL II,
Nr. 3/15
1992
martie
12 pagini,
30 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE DEMOCRAT-CREŞTINĂ

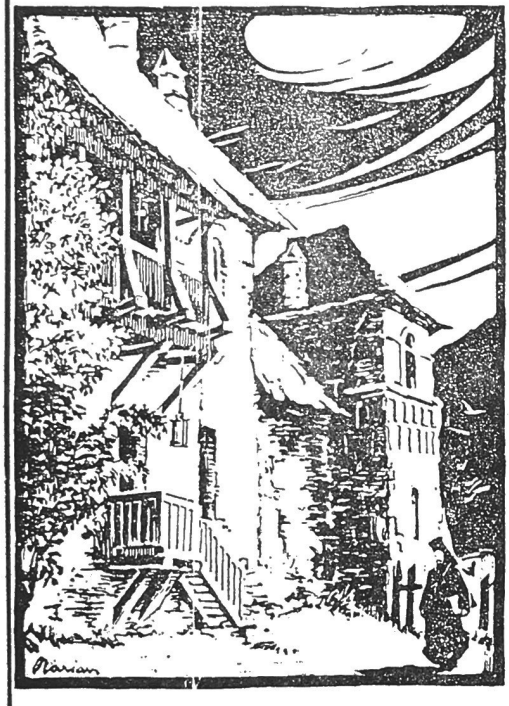

MÂNĂSTIREA CORNET

PĂSTRAŢI CONVENŢIA!

Rezultatele alegerilor din februarie pentru desemnarea primarilor şi consiliilor comunale îndreptăţesc speranţa că, într-un viitor nu prea îndepărtat, poporul român îşi va dovedi prin acţiuni convingătoare capacitatea şi disponibilităţile de resurse spirituale necesare edificării unei societăţi civile care să-l scoată din actuala stare de izolare, readucîndu-l în ierarhia popoarelor Europei pe locul pe care s-a găsit înainte de instaurarea dictaturii comuniste. Un optimism exagerat ar fi însă o gravă şi de neiertat greşeală. Procesul de redobîndire al respectului de sine, al curajului şi al demnităţii civice este abia la început. Dar, fapt îmbucurător, numărul celor ce manifestă vădite tendinţe de a depăşi starea de paralizie cetăţenească, consecinţă a celor 45 de ani de regim de cruntă represiune aplicat cu o perseverenţă diabolică tocmai pentru a se obţine acest efect, este în creştere.

Desigur că cifrele comunicate, cu o suspectă întîrziere de forul desemnat de Putere să organizeze alegerile şi apoi să stabilească rezultatele scrutinului, vor fi analizate cu migală de specialişti. Dincolo însă de concluziile pe care aceştia le vor extrage din cifre şi procente, dincolo de interpretarea lor corectă sau din răstălmăcirea lor făcută cu vădită intenţie de a produce confuzie şi a ascunde adevărul, se impun cîteva constatări cu caracter de avertisment pentru cei ce şi-au asumat responsabilitatea de a călăuzi destinul politic al României.

Rezultatele alegerilor din februarie au scos la lumină existenţa unei prăpastii adînci între sat şi oraş. Atît de adîncă este această prăpastie, încît se poate afirma că la ora actuală există două Românii: o Românie a oraşelor şi alta a satelor. Explicaţia acestei triste realităţi nu este greu de găsit. Cele patru decenii de agricultură colhoznică l-au readus pe ţăranul român la statutul şi mentalitatea de clăcaş. La alegerile din 1946 ţăranul român a votat împotriva comunismului pentru că prin votul său îşi apăra moşia, proprietatea, temeiul de totdeauna al valorilor materiale şi spirituale ale românilor. În 1990, ca şi în 1992, nu a mai avut ce apăra, căci reformele operate de guvernarea fesenistă nu numai că nu l-au ajutat să-şi redobîndească conştiinţa de "om liber", dar au căutat să-l împiedice să se afirme ca atare, strămutîndu-l din "colhoz" în "asociaţie", altă denumire pentru aceeaşi realitate.

Un alt fapt îngrijorător pe care l-au scos la lumină alegerile din februarie este existenţa unei Românii de dincolo şi a alteia de dincoace de Carpaţi. Şi-a făcut din nou apariţia linia de demarcaţie dintre Vechiul Regat şi provinciile alipite la 1 Decembrie 1918. O demarcaţie care deşi dăinuia de secole, înţelepciunea poporului nostru a reuşit să o desfiinţeze în perioada interbelică, întregind unirea politică prin înfăptuirea unei unificări culturale, dar mai ales prin cimentarea unui ideal spiritual, comun românilor de pretutindeni. Astăzi, constatăm însă cu durere că, în timp ce orientarea politică dominantă în aşezările importante de pe aliniamentul Braşov, Sibiu, Alba-Iulia, Deva, Arad, Timişoara este proeuropeană, în spiritul Convenţiei Democratice, populaţia oraşelor de la sud de Carpaţi, Piteşti, Slatina, Caracal, Rîmnicu Vîlcea, Craiova, Tîrgu Jiu s-a pronunţat pentru formaţiunile politice de nuanţă neocomunistă. Un fenomen primejdios într-un moment cînd se prefigurează posibilitatea rediscutării frontierelor din sud-estul Europei!

La alegerile din februarie opoziţia a înregistrat un evident progres în raport de rezultatele dezastruoase obţinute în Dumineca Orbului, cînd Frontul Salvării Naţionale a învins categoric toate celelalte partide politice. Să nu se uite însă că acest succes, atît cît a fost el, se datorează ideii de unitate, concretizată în simbolul -CONVENŢIA DEMOCRATICĂ-. Acolo unde unele formaţiuni politice au crezut că se pot impune izolat, sub eticheta de partid, electoratul le-a respins. Instinctul sănătos al naţiunii i-a făcut pe oameni să înţeleagă că numai uniţi se pot opune îndîrjirii cu care Puterea se străduieşte să perpetueze structurile comuniste. De aceea deviza sub care opoziţia poate nădăjdui să-şi păstreze poziţiile cîştigate, precum şi să atragă în rîndurile ei cele 40 de procente de absenţi de la alegerile din februarie, trebuie să fie: **Dincolo de ambiţiile personale şi de orgoliile de partid, PĂSTRAŢI CONVENŢIA!**

CREŞTINISMUL ŞI ISTORIA
In pagina 2

ACTUALITATEA LUI NAE IONESCU
In pagina 4

UN OCHI RÎDE, ALTUL PLÎNGE...
In pagina 12

CREŞTINISMUL ŞI ISTORIA

ALEXANDRU VIRGIL IOANID

1. Concepţii referitoare la înţelegerea istoriei

Puţine domenii invită la reflecţie în măsura în care o face istoria. Ca o piatră cu faţete multiple, îşi arată cînd laturile întunecate, cînd cele strălucitoare. Încît putem vedea în ea şi neleguiurile unor uriaşe bande alcătuite din zeci şi chiar sute de milioane de tîlhari şi ucigaşi, dezlănţuite să cucerească, să jefuiască şi să oprime populaţiile mai slabe decît ele, dar şi înflorirea cu rod ales a unor virtuţi eroice şi a unor culturi şi civilizaţii ce fac viaţa omenirii mai frumoasă, mai demnă, mai înmiresmată spiritual, mai bogată în diversitate şi din ce în ce mai aproape de cerul făgăduinţelor lui Dumnezeu.

În mare, există două concepţii cu privire la înţelegerea istoriei:

1.Istoria ar fi o însuşire cauzală de evenimente, în care cele anterioare le produc pe cele ce urmează. Ar exista deci un determinism istoric foarte complex, în care joacă rol situarea geografică şi strategică a statelor, dezvoltarea biologică şi demografică a naţiunilor, interesele lor economice, ideile forţă apărute în sînul diferitelor culturi, ivirea unor mari personalităţi -cuceritori, conducători, organizatori, revoluţionari, reformatori etc.- însă şi o imensitate de alte cauze mai mărunte, aparent neînsemnate, dar cu efecte uneori considerabile. Toţi aceşti factori, mai evidenţi sau mai obscuri, s-ar încrucişa şi s-ar influenţa reciproc. Din cauza enormei complexităţi, fenomenele istorice ar fi imprevizibile. Cine ar putea, de pildă, să anticipeze apariţia unui întemeietor de doctrină creatoare de istorie (ca Moise, Buddha, Mahomed, Rousseau, Mussolini ori Marx), a unui cuceritor glorios (Alexandru cel Mare, Cezar, Genghis-han, Napoleon etc.) sau a unui mare organizator (Solomon, Pericle, Assoka al Indiei, Justinian al Bizanţului, Meiji al Japoniei)?

Probabil de aceea s-a răspîndit părerea că istoria are caracter accidental. Istoria produs al hazardului! Iată, de exemplu, o cauză infimă cu efecte incalculabile. Moartea Drusilei, sora şi iubita lui Caligula (în societatea romană decadentă incestul era tolerat) a schimbat brusc comportamentul împăratului, printr-un şoc psihic. De unde, la început, era blînd şi binefăcător, înclinat spre măsuri organizatorice populare, inteligent aplicate, Caligula a fost proiectat într-o zonă a semi-nebuniei, favorabilă cruzimii, împilării şi nedreptăţilor aberante.

Pe această linie de gîndire, caracteristică autorilor pozitivişti, gîndire care nu poate da seama de tîlcurile mai adînci ale existenţei, se ajunge inevitabil la ideea lipsei de sens a istoriei, la absurditatea sa. Ce viziune descumpănitoare! Dacă istoria nu are sens, devenirea umanităţii nu are sens. Sau este poate istoria făcută -după cum spunea Paul Valery- ca să descoperim în ea ce dorim? Ar fi o relativizare a istoriei şi o cufundare a noastră într-un scepticism amar.

Dar dacă în întîmplarea de mai sus am întrezări o mustrare a Proniei, pentru păcatul împărăţului şi răsfrîngîndu-se asupra societăţii romane vicioase şi corupte? Un avertisment pentru cele ce aveau să urmeze: descompunerea şi prăbuşirea imperiului roman? Un nou *"mane, thekel, phares"*.

Oricum, viziunea pozitivistă se încheagă numai cînd privim istoria retrospectiv, din prezent în trecut, de la efect spre cauze, ceea ce fac de obicei istoricii.

2.Cînd însă urmărim istoria din trecut spre prezent, cu extrapolare dinamică în sfera viitorului, ni se descoperă o altă perspectivă, mai cuprinzătoare şi mai adîncă în acelaşi timp. Nu înşiruirea cauzelor şi efectelor joacă rolul de seamă, ci finalitatea istorică, scopul ultim al evoluţiei treptate şi pline de frămîntări a lumii, evoluţie de care -de cele mai multe ori- oamenii nu sunt conştienţi.

2. Ţeluri istorice şi imperialisme

Care dintre posibilele împliniri ale omenirii este mai de preţ, mai demnă de urmat, meritînd să fie îmbrăţişată, vom vedea.

Există epoci de progres către ţelul final şi altele de involuţie temporară, dar pe ansamblu procesul este ascendent. Înaintăm cu greu, poticnindu-ne, căzînd şi ridicîndu-ne, spre o lumină ale cărei izvoare se află dincolo de noi, într-o sferă de taină ce ne împresoară. Există păreri diferite cu privire la punctul final spre care tinde umanitatea în cadrul istoriei. Pentru unii, el rămîne un mister. Ne îndreptăm spre ceva, dar nu ştim spre ce. *"e temerar să anticipăm enigmaticul viitor"*, spunea

I. SENSUL ISTORIEI

Nae Ionescu. Nici măcar ştiinţa viitorologiei de azi nu pretinde a fi capabilă să elaboreze prognoze pe termen foarte lung, adică de ordin istoric. Pentru Platon însă, existenţa (şi implicit istoria; n.n) nu ar fi decît străduinţa de revenire în lumea ideilor pure, lupta pentru Bine, Adevăr şi Frumos. Plotin întemeietorul neoplatonismului, stabilea chiar treptele desăvîrşirii spirituale personale şi colective pînă la unirea cu *"Unul"*, principiul creator şi diriguitor suprem.

Pentru Perşi, sensul istoriei este dat de lupta universală angajată între principiul Binelui şi cel al Răului. În străduinţa pentru o întocmire cosmică mai bună, Ahura-Mazda (Ormuzd) se înfruntă cu puterea de sens contrar a lui Ahra Mainyu (Ahriman), care aduce în lume păcat, boală, sterilitate şi moarte. Conform concepţiei profetului Zaratustra, consemnată în Zendavesta, oamenii sunt şi ei angajaţi în această luptă. Poporul persan s-ar afla în slujba Binelui, a lui Ormuzd, în timp ce popoarele duşmane erau considerate ca aliate ale lui Ahriman. Astfel, imperialismul persan era construit pe o idee-forţă ce deschidea larg drumul politicii sale de expansiune şi cucerire.

Poporul evreu s-a considerat şi el, din cele mai vechi timpuri ca *"popor ales"* al lui Dumnezeu; ca atare, demn să stăpînească celelalte neamuri din lume. Aici se impun cîteva lămuriri esenţiale. Aşa cum rezultă din cărţile Vechiului şi Noului Testament, Israel a fost ales ca din sînul lui să se nască Mîntuitorul Iisus Christos, nu ca să domine celelalte popoare, în întocmirea terestră a istoriei. După venirea Mîntuitorului, toţi cei ce cred în El devin *"Noul Israel"*, indiferent de neamul căruia aparţin, aşa cum arată Sfîntul Pavel în epistolele către Romani şi către Efeseni. Situaţia privilegiată a evreilor în faţa lui Dumnezeu era condiţionată. În numeroase rînduri li s-a transmis prin profeţi: *"Dacă vei respecta poruncile mele vei fi poporul Meu"*. Ei însă nu le-au respectat nici înainte de

" Istoria reprezintă mersul lui Dumnezeu pe pămînt "

Vladimir Soloviov

Iisus, fiind pedepsiţi în vremea profetului Ilie şi în timpul robiei babilonice, nici după aceea, cînd l-au respins şi l-au răstignit pe Fiul lui Dumnezeu. Prin Talmud, izvorul religios al iudaismului, după Iisus Christos, s-a constituit o doctrină neomesianică, potrivit căreia poporul evreu luat în totalitatea lui îşi va fi propriul Mîntuitor, dobîndind stăpînirea asupra tuturor popoarelor lumii, nu pe cale armată, ci prin instrumente subtile, făurite cu perseverenţă de-a lungul secolelor.

Un imperialism asemănător ca ţel s-a dezvoltat în lumea arabă, pentru care cucerirea cu forţa a altor naţiuni şi islamizarea lor este poruncită de Mahomed, în numele lui Alah. În zilele noastre, asistăm la revitalizarea acestui imperialism, prin orientările fundamentaliste, care văd în el ţelul istoriei.

Imperiul roman îşi fixase ca obiectiv istoric realizarea unei păci universale, sub hegemonia Romei, prin supunerea militară şi dominarea economică a populaţiilor cunoscute în acea vreme. Paradoxul -de atîtea ori prezent în curgerea istoriei- a făcut ca faimoasa *"pax romana"* să nu se realizeze niciodată, ci să fie prilej de vărsare a imense torente de sînge şi de distrugere a unor civilizaţii şi culturi ce meritau o soartă mai bună. O pace care a adus numai tulburări şi lupte.

Şi Imperiul macedonean al lui Alexandru cel Mare se întemeia pe o idee grandioasă: fuziunea culturii elene cu cea a popoarelor orientale. Elenismul dezvoltat în ultima parte a epocii antice a avut la originea înfăptuirii sale practice formaţia intelectuală superioară a lui Alexandru cel Mare, sub îndrumarea doctului profesor Aristotel.

La rîndul său, Napoleon îşi justifica imperialismul prin răspîndirea ideilor revoluţiei franceze în lumea europeană. Imperialismul german al lui Hitler se baza pe ideea promovării şi impunerii *"valorilor superioare ale rasei pure"*. Cît despre imperialismul rus, el a îmbrăcat succesiv trei forme: panslavismul, panortodoxismul şi pancomunismul.

Au existat desigur şi imperii ce nu au avut la bază o idee, ci numai dorinţa de cucerири şi satisfacere a unor interese economice. În această categorie se înscriu: expansiunea Vikingilor, efemerul Imperiu hun al lui Attila, Imperiul mongol al lui Genghis-han şi Timurlenk, Imperiul aztec şi altele, iar mai recent Imperiul britanic. Toate acestea nici nu sunt considerate, de Emil Cioran, ca imperialisme autentice; el le numeşte *"gigantisme teritoriale"*.

3. Revoluţia creştină

Ţelurile laice, trecătoare şi inconsistente, par a fi căutări, dibuiri pentru ajungerea la adevăratul sens al istoriei. El s-a conturat limpede cînd Cuvîntul întrupat a arătat lumii *"Calea, Adevărul şi Viaţa"* (Ioan, 14.6). Prin Creştinism s-a produs revoluţia ce situează punctul final Omega al istoriei în înfăptuirea Împărăţiei lui Dumnezeu pe pămînt, ceea ce înseamnă spiritualizarea lumii întru Christos, înaintarea ei spre îndumnezeire, *"theosis"*. Ea fusese întrezărită de Platon şi neoplatonism, dar era irealizabilă fără energia conferită lumii prin coborîrea Spiritului Sfînt în momentul constituirii Bisericii lui Dumnezeu.

Entităţile prin care se înfăptuieşte devenirea istorică sunt Neamurile, comunităţi naturale, organice. Referirile la Neamuri ca instrumente ale împlinirii voinţei lui Dumnezeu sunt multiple în Evanghelii, Epistole şi Apocalips. Măsura în care o naţiune se încreştineză realmente, în conţinut nu în formă, dovedeşte vrednicia sa în sporirea talantului ce i-a fost încredinţat.

Neamurile se întregesc unele pe altele, sunt complementare şi se înmănunchează armonios, păstrîndu-şi identitatea şi specificul, în buchetul splendid al omenirii, pentru a face din ea o unitate în diversitate, pe baze creştine.

Procesul mîntuirii începe însă la nivelul fiecărui ins. *"Împărăţia cerurilor începe în inimile voastre"*, a spus Iisus. De aceea este firesc, în contextul creştin, să nu se mai pună accentul pe bătăliile militare şi pe manevrele politice, ci pe zidirea interioară întru Christos. *"De nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă Împărăţia lui Dumnezeu"* (Ioan, 3.3). *"Căutaţi mai întîi Împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte vi se vor adăuga vouă"* (Luca, 12.31).

Desăvîrşirea interioară personală se difuzează apoi în lume, favorizînd procesul de *"theosis"*. La rîndul său, o atmosferă creştină răspîndită în societate se răsfrînge binefăcător şi asupra celor rămaşi în urmă, dominaţi încă de interese egoiste pămînteşti. *"Războiul nevăzut"* din sufletul fiecărui creştin adevărat poate face ca, în final, Împărăţia lui Dumnezeu pe pămînt să fie reflectarea Împărăţiei desăvîrşite a cerurilor.

Linia înnoitoare a istoriei, trasată de Domnul Iisus, a fost precizată în Epistolele Sfîntului Pavel şi dezvoltată magistral în *"De Civitate Dei"*, de către Fericitul Augustin (354-430). Acesta a analizat situaţia celor două cetăţi: cea a lui Dumnezeu, alcătuită din împlinitorii voinţei divine, şi cea pămînteană, *"civitas terrena"*, pe care o numeşte şi cetatea celor necinstiţi, *"civitas improborum"* sau *"civitas diaboli"*. Cu luciditate, Augustin şi-a dat seama că cele două societăţi coexistă în lume şi vor coexista pînă la sfîrşitul timpurilor. Important este să se realizeze un **primat al puterii spirituale** asupra celei pămînteşti. Statul nu este un rău absolut. Rolul său este să garanteze ordinea şi bunăstarea materială a membrilor săi; bunăstare ce are un sens pozitiv, devenind un rău numai cînd este privită ca scop ultim. Pentru Augustin istoria este o gigantică dispută între cei virtuoşi şi cei răi, între drepţi şi nedrepţi. Istoria este opera activităţii umane şi totodată a intervenţiei divine în viaţa oamenilor. (Astfel, ideea de *"teandrie"*, de colaborare a voinţei oamenilor cu Spiritul Sfînt, capătă aplicaţie în domeniul istoric.

4. Planul istoric al lui Dumnezeu

În gîndirea creştină s-a operat treptat un progres. S-a închegat tot mai puternic conştiinţa că istoria are un corespondent în planul divin. Nu este vorba însă de un *"destin"*, de o fatalitate impusă de sus,ci numai de un **proiect** propus oamenilor spre realizare. Ne-a fost lăsată libertatea întreagă de a împlini sau a rata acest plan. Prin întruparea Mîntuitorului şi jertfa Lui, Dumnezeu ne-a întins mîna spre împăcare şi ne-a deschis perspectivele împliniri superioare a lumii, potrivit planului Său. Pentru ca istoria să reprezinte mersul lui Dumnezeu pe pămînt, este nevoie să ne angajăm pe urmele paşilor Săi. Înţelegem de aceea pentru ce, în lume, Biserica creştină se numeşte *"luptătoare"*, pînă cînd, în final, va deveni *"triumfătoare"*.

(continuare în pag.11)

MINUNATELE AMINTIRI ALE UNUI AMBASADOR AL "GOLANILOR"

Modeste comentarii pe marginea unei cărţi

Mihai Delcescu

Cu deosebit interes am citit cartea "Minunatele amintiri ale unui ambasador al golanilor" a d-lui Al.Paleologu, scrisă cu mult talent scriitoricesc şi cu, poate tot aşa de mult, talent... diplomatic. D-sa alunecă printre adevărurile evenimentelor relatate cu măiestria unui schior de performanţă printre porţile unei competiţii de slalom, adică relatînd **ce şi cum** dar şi omiţînd **ce şi cum**, după caz; mod care nu poate oglindi decît fragmentar şi deformat realitatea, căci un amestec de frînturi de adevaruri nu pot reprezenta în nici un caz adevărul ci doar imaginea lui contrafăcută.

Remarcînd, dintru-nceput, manifestatele sale sentimente francofile, asupra cărora insistă în repetate rînduri, m-am întrebat dacă d-sa nu ar fi fost mai indicat pentru calitatea de ambasador frnacez în România decît pentru cea de ambasador român, şi încă al "golanilor", în capitala franceză? Ufi prim exemplu: Intrarea nemţilor în Paris (pg.66) o consideră ca pe unul dintre cele mai dramatice momente din viaţa sa, în vreme ce despre intrarea ruşilor în Bucureşti nu suflă o vorbă, fiindcă asta, probabil, l-a bucurat.

În ceea ce priveşte descrierea desfăşurarii evenimentelor istorice de la sfîrşitul anilor 30 nu pot decît să admir arta cu care fostul ambasador menţionează sau omite unele fapte, adesea contrazicîndu-se. Astfel pomenind Mişcarea Legionară, ne spune, printre altele, la pagina 59, că "a găsit audienţă la o parte neevoluată a populaţiei ale cărei sentimente naţionaliste sau xenofobe sînt mai uşor de aţiţat", iar despre antisemitism că "a prins numai la semniinteligheţia funcţionarilor şi a slujbaşilor mărunţi" (pg.84), pentru ca ceva mai departe (pg.85), să scrie că "Garda de Fier a reuşit să seducă o elită de oameni de cultură şi inteligenţă superioară", menţionînd în continuare pe Nae Ionescu, Emil Cioran, Mircea Eliade, Constantin Noica, "şi mulţi alţii din rîndul celor mai străluciţi tineri ai epocii".

Cînd cei doi interlocutori (Marc Semo şi Claire Trean) ai autorului "Amintirilor" fac afirmaţia: "Membrii Gărzii de Fier nu erau numai naţionalişti exaltaţi şi violenţi. Erau terorişti, care asasinau cu sînge rece pe oamenii politici sau intelectualii care li se opuneau. Instauraseră frica - şi nu numai în rîndurile populaţiei evreieşti din România" cu diplomaţie, fostul ambasador al "golanilor" le răspunde că: "Aceasta e adevărata problemă care încă nu a fost rezolvată", deşi cu puţin mai înainte d-sa menţionase ordinul regelui "democrat",Carol II de asasinare a conducerii mişcării legionare (cei 14 strangulaţi cu "garoul" în pădurea Tîncăbeşti, apoi împuşcaţi şi acoperiţi cu var nestins în groapa comună de la Jilava), iar ceva mai departe aminteşte asasinarea celor 64 de la Jilava (care e drept, ar fi trebuit judecaţi legal) dar omite să spună că respectivii erau vinovaţi de uciderea cîtorva sute de legionari, oameni complet nevinovaţi, scoşi noaptea din casele lor, împuşcaţi fără judecată şi lăsaţi aşa, spre înfricoşarea poporului, vreme de trei zile (ca în evul mediu) la marginea drumului, cu cîte o placardă la cap pe care scria: "Aşa mor trădătorii!".

Evident că d-sa aminteşte şi că în timpul "rebeliunii" ar fi fost evrei asasinaţi şi atîrnaţi în cuie la abator (pg.92) deşi, în ciuda represiunii ce a urmat nu se cunoaşte nici un caz de condamnare a cuiva, identificat ca vinovat de o astfel de atrocitate.

Consider că e, cel puţin surprinzător, pentru un diplomat să caracterizeze Mişcarea Legionară drept fascistă, ignorînd faptul că însăşi tribunalul de la Nürnberg a considerat-o a fi fost o mişcare de redresare naţională şi creştină.(vezi Waalte Hagen: "Die geheime Front", pg.277). Îmi permit să cred că tribunalul acela era, măcar cu ceva, mai competent, decît istoricii marxişti a căror părere şi-o însuşeşte. Aversiunea d-lui Al. Paleologu faţă de Mişcarea Legionară este însă explicabilă dacă avem în vedere că ea era naţionalistă, deci atît anticomunistă cît şi antimasonică, ca atare diametral opusă vederilor domniei sale.

În ce priveşte relaţiile româno-germane, d-sa afirmă că tratatul încheiat cu Germania în 1939 era extrem de oneros pentru România (pg.66) omiţînd însă să-l compare cu condiţiile impuse nouă de aliaţi, după primul război mondial (ca diplomat ar fi trebuit să le ştie), condiţii care l-au făcut atunci pe marele Brătianu să exclame: "Asemenea condiţii nu se pun nici unei ţări învinse!" îi recunoaşte mareşalului Antonescu meritul de a fi păstrat tot timpul războiului, etalonul aur în schimburile româno-germane (pg.70), uitînd să precizeze, ce era esenţial, anume că Germania a plătit totul în aur şi că, dacă la preluarea puterii de către mareşal, în 1940, România avea, în tezaurul său, doar patru vagoane, în 1943 ea dispunea de 45 de vagoane de aur, mari cantităţi de cereale şi de un milion de soldaţi înarmaţi. (Grigore Gafencu, Jurnal 1941-1944, vol.I, pg.245/246) Deci în numai trei ani de guvernare "dictatorială", dar cinstită, în vreme de război, ţara acumulase 41 de vagoane de aur în timp ce guvernele "democratice" nu reuşiseră să acumuleze decît patru vagoane din 1918 pînă în 1940, adică în douăzeci şi doi de ani de pace. Oare de la cine a primit România ca plată pentru cerealele vîndute acest aur? Nu cumva de la Germania?

În legătură cu evenimentele care au dus la dezmembrarea României în 1940, acelaşi memorialist omite să menţioneze oferta făcută de Germania României din 1933 pînă în 1936 (dar sabotată de camarila regală) de a ne garanta frontierele şi de a ne furniza cel mai modern armament al său, în baza unui tratat comercial, reciproc avantajos, cu condiţia să nu permitem trecerea de trupe străine (sovietice) pe teritoriul ţării. (Vezi "România şi sfîrşitul Europei" de Mihai Sturza, fost ministru de externe, pg.61-77). Este amintit laudativ Nicolae Titulescu, prietenul lui Litvinov, adică al ruşilor, autorul tratatului, ulterior încheiat, sovieto-român, care îngăduia accesul armatei sovietice pe teritoriul României şi autor al proiectului de tratat franco-sovietic, plătit lui de francezi cu 500.000 franci aur.

Ne mai mărturiseşte dl. Al. Paleologu că la început nu l-a agreat pe mareşal fiindcă adusese la putere Garda de Fier, dar că ulterior l-a apreciat puţin mai altfel; îl condamnă însă că nu s-a oprit după eliberarea Basarabiei. O apreciere la fel de savantă ca a tuturror strategiilor de cafenea.

Surprinzătoare e şi ignorarea intenţiei mareşalului de a rezolva problemna Ardealului de Nord după terminarea războiului din răsărit (vezi Gen.Hans Friesner: "Veratene Schlachten" pg.73-79) lucru cunoscut pînă şi de noi în tranşeele laşului, în primăvara lui 1944, cînd d-sa era, cum o mărturiseşte fără jenă, angajat întrun post fictiv la căile ferate, pentru a fi scutit de front (pg.96), dovada înaltului său patriotism. Deci treaba murdară, obositoare, periculoasă a frontului o puteau face ţăranii de pe moşia domniei-sale, carnea de tun, situaţie care pe un boier pămîntean l-ar fi dezonorat. Nici unul din familia mea nu am fi îndrăznit să mai dăm ochi cu ţăranii noştri, dacă ne-am fi sustras de la datoria de a ne apăra pămîntul şi de a suferi alături de ei pe front şi apoi în temniţe. Asta ţine de tradiţie şi de onoare, însă...

Pentru un diplomat care în "Minunatele" sale amintiri face şi istorie, este de neînţeles omisiunea faptului că prima consecinţă a capitulării necondiţionate de la 23 august, a fost căderea în prizonierat a peste 130.000 de ostaşi de pe front care au depus armele la "înaltul ordin" al regelui şi care, neexistînd un armistiţiu semnat, conform dreptului internaţional, au fost consideraţi prizonieri de război luînd drumul Siberiei, de unde mulţi nu s-au mai întors. Dar asta e o chestiune deosebit de penibilă, pe care partizanii istoricului act de trădare naţională o trec, discret, cu vederea, fiindcă poporul nu o ştie, aşa cum nu ştie încă multe.

Surprinzătoare mi se pare şi afirmaţia că infracţiunile ruşilor, adică furturile, jafurile, violurile şi crimele ar fi încetat la cîteva săptămîni după ocuparea ţării cînd, în realitate se ştie că ele au durat multe luni. Si apropos de violuri, ştie d-sa că atît codul justiţiei militare române, cît şi a celei germane prevedeau pentru viol pedeapsa cu moartea? Aliaţii prietenilor d-sale îl practicau uneori organizat (vezi "Der Spiegel nr.3/1985, pg.81), chiar şi în Jugo-Slavia prietenă? Dar poate că pe strada d-sale o fi fost altfel. De asemeni nu aminteşte nici deportările a zeci de mii de moldoveni şi bucovineni, nici de tragedia saşilor, peste 70.000, cetăţeni români, cedaţi ruşilor, pentru munci de reconstrucţie.

Mi se pare ciudată, ca să nu spun suspectă, detaşarea cu care relatează păţăniile d-sale în timpul terorii ce domnea în ţară, cînd funcţiona Canalul Morţii, ca şi cînd totul ar fi fost lucru firesc, fără însemnătate, nu abatorul adevăratei intelectualităţi române. Mai mult chiar pare să încerce să scuze într-un fel regimul.

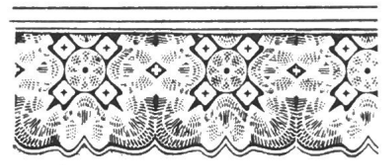

Am apreciat de asemeni sinceritatea mărturisirilor sale intime privind aventurile sentimentale cu tinere (trufandale) de la periferia Bucureştiului, uneori desculţe, atrase probabil de o baie caldă şi de o răsplată băneiţă, precum şi de recunoaşterea că intelectualitatea (lumea domniei sale) se adaptase destul de repede cu noul regim, într-o altă formă, mult mai perversă, de prostituţie. Din acestea şi din altele d-sa deduce sentimentul unui complex de inferioritate naţională în sensul că nu dispunem de virtuţile şi capacităţile creatoare cuvenite pentru a fi o adevărată naţiune (pg.8-9), avînd în schimb în excedent lichelismul şi capul plecat. Probabil că dacă timişorenii şi cei ce au strigat "vom muri şi vom fi liberi", înfruntînd gloanţele, ar fi urmat sfaturile d-lui Paleologu nici d-sa n-ar fi ajuns ambasador. Norocul Franţei că n-a fost aşa!

În concluzie revin la prima nedumerire din însăşi titlul lucrării: Oare "golanii" l-au trimis pe d-l Paleologu ambasador la Paris sau d-l Iliescu, "emanatul" (mai corect miasma) revoluţiei furate? De ce ulterior l-a demis, adică l-a dat afară ca pe un argat neascultător şi nerecunoscător, după ce i se împlinise visul copilăriei, de a fi ambasador în capitala Franţei?

Ţara nu poate fi reprezentată de aşa un ambasador, "golanii", nici atît. În numele cui vorbeşte? Pe cine mai reprezintă dacă şi penibilul Iliescu îl socoteşte nevrednic?

ACTUALITATEA LUI NAE IONESCU

„În dimineaţa de 15 martie 1940 sunase telefonul. A răspuns ca de obicei, Nina. Apoi s-a îndreptat spre mine.

- A murit Profesorul, mi-a spus foarte palidă.

Îl văzusem cu puţine zile înainte, la vila lui de la Băneasa. Era întins în pat, acoperit cu o pătură. M-a privit lung, încercînd să zîmbească. N-a scos nici un cuvînt. Apoi doctorul mi-a apucat braţul şi am ieşit în vîrful picioarelor. Profesorul ceruse să ne mai vadă o dată, pe noi, prietenii, elevii şi colaboratorii lui cei mai apropiaţi; ca şi cum ar fi voit să-şi ia rămas bun de la fiecare în parte.....

.....

Nu-mi reamintesc să-l fi văzut o singură dată trist, abătut sau descurajat. Uneori, cînd rămîneam singuri sau într-un grup restrîns, ne vorbea de cărţile pe care se hotărîse să le scrie: un Comentariu la Epistolele Sfîntului Pavel şi Căderea în Cosmos, aceasta din urmă alcătuită dintr-o serie de scrisori, majoritatea către C.D., marea -şi ultima- lui dragoste. Nae Ionescu socotea pe Sfîntul Pavel cel mai important gînditor creştin -nu pentru că ar fi avut mai mult geniu filozofic decît, bunăoară, Sfîntul Augustin, Origen sau Sfîntul Tomaci pentru că ărătase în ce sens se putea gîndi filosofic, în chip creator, după Întrupare.

Mircea Eliade
Memorii
Recoltele solstiţiului
Volumul II (1937-1960)
Ed. Humanitas 1991

Este neîndoielnic astăzi că destinul postum al lui Nae Ionescu (16 iunie 1890 - 15 martie 1940) stă să intre într-o nouă fază, redevenind, ca şi cugetul politic eminescian, "lucrător" făţiş asupra conştiinţei publice româneşti. Cei care îl redescoperă, cu un instinct cultural sănătos, sînt mai ales tinerii. Nae Ionescu, ca dascăl şi ca gazetar, a trăit şi a murit printre tineri; nimic mai firesc ca astăzi să reînvie tot în mijlocul lor, retrăind, sub semnul Credinţei şi al Ideii, tinereţea eternă a neamului.

Vreme de 45 de ani Nae Ionescu s-a aflat printre "proscrişi" . Legenda şi ideile sale au operat **direct** doar în medii elitiste. Cu toate acestea, el a fost prezent **indirect**, mai ales după 1965, în circuitul viu al valorilor culturale româneşti, spiritul său lucrînd "camuflat" într-o seamă de discipoli iluştri, dintre care unii s-au numit Mircea Eliade, Constantin Noica sau Petre Ţuţea. Nu e nici o exagerare în a afirma că "naeionescianismul" acesta subteran a fost una dintre formele de rezistenţă ale spiritului românesc împotriva barbariei comuniste.

Începînd din 1990 numele lui Nae Ionescu este rostit tot mai des, răzbind printre mistificări şi prejudecăţi, iar cărţile sale -atît de puţin "elaborate", dar atît de profund autentice- îşi reiau marşul pe "calea regală" a culturii naţionale. Într-o lume spiritualicească de lipsită de "puncte cardinale" şi rămasă orfană de dascăli autentici, de personalităţi "exemplare", Nae Ionescu poate redeveni un far, alături de Eminescu şi de alţi cîţiva. De ce tocmai ei? Pentru că, spre deosebire de atîţia "iluştri" şi "venerabili", au ştiut să împletească de minune românescul cu universalul, istoricul cu metafizicul, raţionalul cu misticul, clipa cu eternitatea. Pentru că ei au fost creatori nu numai în planul strict al culturii, ci şi în acela,mult mai vast, al vieţii naţionale. Ei fac parte din tagma nu foarte numeroasă a conştiinţelor "totale", "exponenţiale", "profetice", "vizionare". De aici vine şi permanenta lor **actualitate**. Ei sînt, vorba lui C. Noica, "sămădăii" noştri, cei chemaţi "să dea seamă" despre împlinirile şi neîmplinirile noastre în faţa oamenilor şi în faţa lui DUMNEZEU. E o lipsă a noastră dacă am fost obişnuiţi să-i privim altfel. Căci marea operă a lui Eminescu nu este reprezentată atît de cele cîteva mii de versuri geniale (cînd "moartea e pe noi", cine mai recită versuri?!), cît de totalitatea acţiunii sale de apostol naţional, de capacitatea lui de a exprima integral sufletul românesc, de acea calitate exemplară de "om deplin" (C. Noica) sau (cum glumea cu tîlc Petre Ţuţea) de "idee platonică a românismului". În ce-l priveşte pe Nae Ionescu, opera lui nu trebuie căutată numai prin teze de doctorat, prin cursuri şi prin articole. Opera lui cea mai de seamă stă în faptul că "a moşit" cea mai glorioasă generaţie de cărturari şi luptători a acestui neam, deschizînd drumul afirmării noastre majore, împingînd românescul spre universal şi demonstrînd că universalul începe în românesc. Din acest punct de vedere el a fost unul dintre oamenii cei mai fecunzi care au făcut vreodată umbră pămîntului acestuia, iar "lecţia" lui, prin grija pioasă a altora, durează şi va dura pînă la judecata din urmă a neamurilor. "Au trecut treizeci de ani de la moartea lui Nae Ionescu -scria Mircea Eliade în 1970- şi în loc ca scrisul şi gîndirea lui să înceapă a reintegra tot mai vizibil aerul de epocă al producţiei anilor 1925-1940, îşi precizează, dimpotrivă, noutatea, originalitatea şi bogăţia... Cîţi dintre gînditorii şi scriitorii europeni atît de populari astăzi, îndrăznesc să spere că, la treizeci de ani după moartea lor, vor fi atît de **actuali** pe cît este, în zilele noastre, filosoful Nae Ionescu?" (în "Prodromos", nr.10, 1970). Virgil Ierunca, referindu-se la "posteritatea" lui Nae Ionescu, nota cîndva: "Niciunul dintre dascălii Universităţii româneşti n-a avut discipoli atît de vrednici de statura spirituală a maestrului. Care dintre universitarii noştri se poate mîndri cu o pleiadă de urmaşi ca aceea care strînge laolaltă pe Mircea Vulcănescu cu Constantin Noica, pe Mircea Eliade cu George Racoveanu, pe Vasile Băncilă cu Emil Cioran?... Elevii au învăţat de la profesor mai mult decît o tehnică a cunoaşterii: o voinţă de a fi şi a rămîne oameni pe senin şi în furtună, printre semeni şi sub istorie. Nu e o întîmplare că rezistenţa românească împotriva puhoiului ruşinii se confundă cu moartea întru sfinţenie şi eroism a lui Mircea Vulcănescu şi cu îngroparea de viu, întru suferinţă şi onoare, a lui Constantin Noica. Lecţia învăţătorului a rodit peste încercări. Lecţie neterminată istoric." (în "Cuvîntul în exil", februarie-martie 1965). Iar Vasile Băncilă, în al său eseu-necrolog publicat ca prefaţă a "**Istoriei logicii**", scria încă din 1940: "Nae Ionescu a murit primăvara... Dar poate că această moarte în primăvară a fost şi un simbol. Moartea e o nouă naştere. Una metafizică, dar şi una istorică. Ideile profesorului, dinamismele lui, elevii lui, suferinţa lui, vor fructifica. Odată cu coborîrea lui în pămînt, nu s-a coborît numai un trup neînsufleţit, ci un germene de viaţă a fost pus de un destin aspru în solul culturii româneşti."

Astăzi, după 52 de ani de la moartea sa, într-un climat spiritual vitreg (deşi desferecat din lanţurile vechiului comunism), Nae Ionescu se înfruntă din nou cu istoria vie şi pilda lui prinde să lege rod peste vrăjmăşii. Noua generaţie îl cunoaşte încă imperfect, deşi un Petre Ţuţea a murit mărturisindu-l. **Memoriile** lui Mircea Eliade sînt, în mare măsură, un imn închinat profesorului Nae Ionescu. În curînd se va tipări cartea pe care i-a dedicat-o unul dintre cei mai străluciti elevi ai săi, filosoful-martir Mircea Vulcănescu. Presa românească ne pune tot mai des în faţa amintirilor înfiorate ale puţinilor săi elevi ce au mai rămas în viaţă. O seamă de mai tineri publicişti, în frunte cu domnul Dan Ciachir, şi l-au luat drept călăuză, riscînd chiar "un cult" al Profesorului, cu bunele şi cu relele ce pot deriva de aici. Tînăra dreaptă creştină românească (în primul rînd "Mişcarea pentru România" a domnului Marian Munteanu) se revendică mai cu seamă de la el şi de la Eminescu. **Roza vînturilor** (antologie de publicistică naeionesciană alcătuită şi postfaţată de Mircea Eliade în 1933, la cererea lui Alexandru Rosetti) a fost reeditată încă din 1990 iar în urmă a apărut, la Editura Humanitas, şi celebrul **Curs de metafizică** (poate cartea cea mai plină de sugestii care s-a tipărit vreodată în filosofia românească). Alte volume de Nae Ionescu sînt în pregătire la diferite edituri. În Universităţile noastre, atît de sărace în profesori de vocaţie, "legenda" lui Nae Ionescu circulă tot mai mult trezind legitime nostalgii. Şi totuşi Nae Ionescu este încă destul de superficial cunoscut, atît în latura filosofică, cît şi în latura politică. Noua generaţie tinde spre el mai mult din instinct decît dintr-o înţelegere propriu- zisă. Această stare de lucruri are mai multe explicaţii. În primul rînd este vorba de inconsistenţa spirituală şi culturală a lumii româneşti de astăzi, de lipsa ei de instruire religioasă şi filosofică. Vine apoi forţa prejudecăţilor şi a schemelor mentale impuse de comunism. Din nefericire, mulţi "oameni de cultură" români, unii dintre ei profesori şi chiar academicieni, nu pot sau nu vor să pună umărul la desfiinţarea efectivă a acestor scheme mentale, perpetuînd ei înşişi, prin cărţi, prin presă şi **ex cathedra**, anumite prejudecăţi şi mistificări, fiind timoraţi încă de comandamente paraculturale şi chiar antinaţionale. Biserica însăşi face foarte puţin în sensul acesta, complăcîndu-se în mocirla călduţă a unei spiritualităţi castrate şi obediente, pe placul puterilor lumeşti văzute şi nevăzute.

Publicarea lui Nae Ionescu s-a făcut pînă acum sporadic şi de mîntuială, fără editori competenţi şi fără o reală "simpatie". "Autorităţile" noastre editoriale au adoptat faţă de el o atitudine reţinută ambiguă. "Popularizarea" unui Bellu Silber, de pildă, a fost mult mai susţinută decît cea a lui Nae Ionescu... Pentru domnul Gabriel Liiceanu, bunăoară, publicarea mîzgăliturilor ocazionale ale masonului C. Argentoianu a constituit "un eveniment editorial" mult mai însemnat decît publicarea **Cursului de metafizică** !

În presa noastră literară se constată un adevărat desfrîu evreiesc în bagatelizarea personalităţii şi operei Profesorului. Există o conspiraţie iudeo-masonică împotriva celor mai pure valori naţionale. Principalii "cai de bătaie" sînt Eminescu şi Nae Ionescu. Despre campania anti-Eminescu vom scrie un articol separat, căci este pagina cea mai scandaloasă a culturii noastre actuale. Dar şi cu Nae Ionescu au prins să se măsoare toţi piticii evrei ridicaţi de comunism (Moses Rosen, Zigu Ornea, Alexandru George etc.). Ideea ar fi că noi n-avem ce căuta "în Europa" cu "reacţionari" şi "antisemiţi" de teapa lui Eminescu şi Nae Ionescu!

Recent a avut loc chiar o aşa-zisă "polemică" între domnul Dan Ciachir ("năist" convins, gata să facă din Nae Ionescu un autentic teolog ortodox) şi evreul Alexandru George (literat de ocazie şi semidoct cu ticuri marxiste). "Polemica" s-a desfăşurat în revistele "Contrapunct" şi "Cuvîntul". Cei doi s-au certat mai mult pe viaţa lui Nae Ionescu decît pe ideile lui. Din păcate asta se întîmplă aproape de fiecare dată. Nimeni n-a atacat pînă acum, din cîte avem cunoştinţă, fondul gîndirii lui Nae Ionescu; nimeni nu s-a măsurat propriu-zis cu ideile sale. Mai toată zarva pro şi contra lui Nae Ionescu, cîtă se face la noi, aduce mai mult cu o cîrcoteală de ţaţe analfabete. Sau, mai blînd spus, toată lumea se bate pe "legenda" lui Nae Ionescu, dar mai tuturora pare să le scape realitatea omului şi a operei sale. Totul stă sub semnul aculturismului nostru postcomunist.

Semidoctului ("rutean în cultură",după vorba lui C. Noica), scăpîndu-i nuanţele, i se pare că toate lucrurile pe care nu le pricepe seamănă între ele. Domnului Alexandru George, bunăoară, i se pare că Nae Ionescu "ar fi furat" de la cosîngeanul dumnealui, filosoful Max Scheler. De ce tocmai de la Max Scheler? Pentru că abia pe Max Scheler s-a întîmplat să-l răsfoiască "polemistul" nostru!...

Prin urmare, va trebui să mai aşteptăm o vreme pînă ce mediul nostru cultural va fi suficient de pregătit pentru reasimilarea deplină a "fenomenului Nae Ionescu". Prima urgenţă ar fi să-i editäm cu mai multă grijă cursurile şi articolele risipite prin publicaţiile vremii, să-l respectăm ca pe un făuritor de generaţie şi să ascultăm mărturisirile majore pe care le-au lăsat despre el, de-a lungul timpului, cei care l-au cunoscut şi l-au înţeles în fondul activităţii sale. Cert este că faima Profesorului ne agresează la tot pasul, că tineretul a învăţat să se apropie de el, că ideile lui revin în circulaţie încetul cu încetul, mulîndu-se surprinzător pe noile realităţi. Spiritualicească Nae Ionescu este prezent şi veghează. Pe măsură ce noi vom conştientiza "prezenţa" aceasta în adevăratele ei dimensiuni, vom înţelege negreşit ce poate să însemne, în ipostază spirituală şi naţională, "tinereţea fără bătrîneţe şi viaţa fără de moarte". Cînd îl vom putea asuma deplin pe Nae Ionescu, nu doar prin instinct, ci şi prin cuget, vom înţelege de ce a fi român nu este un blestem, ci o binecuvîntare.

Adolf VASILESCU

NAE IONESCU
la 52 de ani de la moarte

Pentru dreapta înţelegere a lui Nae Ionescu

D-l Dan Ciachir, astăzi unul dintre publiciştii noştri cei mai serioşi (în ciuda faptului că se trage - păcatele tinereţelor!- din vechea echipă a "Săptămînii" lui Eugen Barbu), ambiţionează să arate, mai ales în paginile revistei "Cuvîntul", unde ţine rubrică permanentă, că Nae Ionescu a fost un mare campion al ortodoxiei, cu nimic mai prejos de un Dumitru Stăniloaie şi cu mult mai presus de un Nichifor Crainic. Pasiunea d-lui Dan Ciachir pentru Nae Ionescu este respectabilă, cu atît mai mult cu cît s-a trezit şi s-a manifestat, din cîte ştiu, cu mult înainte de revoluţie. Mare admirator şi rezonabil cunoscător al ortodoxiei, dumnealui va fi fost fascinat îndeosebi de implicaţiile creştine ortodoxe ale gîndirii lui Nae Ionescu. Unde mi se pare însă că d-l Dan Ciachir, orbit de admiraţie, greşeşte fundamental, este atunci cînd, prin supralicitarea acestor implicaţii, vrea să facă din Nae Ionescu ceva ce Profesorul n-a fost şi n-a voit să fie: anume **un teolog**.

În lumea modernă s-a lăţit, din păcate, confuzia între metafizică, filosofie religioasă şi teologie. Nu cred că, **în teorie**, d-l Dan Ciachir ar face această confuzie. Cu atît mai surprinzător este că o face **în practică**, aproape ori de cîte ori i se întîmplă să se refere la gîndirea creştină a lui Nae Ionescu! Dacă **metafizicianul** este un filosof care se măsoară raţional cu absolutul, avîd grijă, din scrupul sau din orgoliu, să se delimiteze de religie în demersurile sale, ba chiar să facă abstracţie complet de ea, **filosoful religios**, în speţă gînditorul creştin, deşi uzează şi el de raţiune, simte nevoia de a se raporta la un absolut relevat, faţă de care se mişcă însă nedogmatic, permiţîndu-şi libertatea unor interpretări "originale". **Teologul** este însă cu totul altceva: el iese complet din "cercul vicios" al filosofiei; nu renunţă la raţiune, dar **o supune** supraraţionalului asumat prin credinţă; se mişcă smerit în liniile de forţă ale tradiţiei dogmatice şi renunţă la orice "aventură" a gîndului. Metafizicianul îşi proclamă exclusivist propriile adevăruri, filosoful religios reinterpretează personal adevărurile relevate sau presupusele consecinţe filosofice ale acestora, în vreme ce teologul nu face altceva decît să "administreze" o sumă de adevăruri veşnice, permiţîndu-şi să încerce cel mult o mai limpede formulare a lor sau o mai sistematică ordonare. Dacă ar fi să aruncăm o privire în trecutul gîndirii româneşti, un Lucian Blaga reprezintă tipul metafizicianului (dar ce mare metafizician ar fi putut să iasă din Eminescu, bunăoară!), un Nae Ionescu reprezintă tipul filosofului creştin, iar un Dumitru Stăniloaie sau Nichifor Crainic reprezintă tipul teologului autentic. Era inevitabil ca ei să pice adesea pe aceleaşi "probleme", să creeze impresia unor similitudini sau a unor convergenţe, dar perspectivele, ca şi metodele, rămîn total diferite. Nu este întîmplător că un Dumitru Stăniloaie a ajuns să polemizeze, tocmai **de pe poziţiile teologiei**, atît cu Blaga (a se vedea **Poziţia d-lui Lucian Blaga faţă de creştinism şi ortodoxie**), cît şi cu Nae Ionescu (a se vedea, de pildă, în **Ortodoxie şi românism**, disputa despre aspectul "metafizic" şi "moral" al naţionalismului, la care a luat parte în presa epocii şi mai modestul Radu Dragnea).

Nu văd cui şi la ce ar folosi să facem din Lucian Blaga un filosof creştin sau din Nae Ionescu un teolog. Creştinismul n-are nevoie să se sprijine neapărat pe simpatiile filosofilor, nici nu-şi trage esenţa din speculaţiile lor. Dacă l-am lăsa la discreţia tuturor gînditorilor, atunci l-am transforma, nelegitim, într-un bun cultural oarecare (cum Blaga îl şi credea). Tocmai confuzia aceasta între religie şi cultură trebuie prevenită astăzi cu tot mai multă fermitate, pentru a lăsa religiei demnitatea ei unică, iar culturii libertatea creatoare din care se hrăneşte. O spiritualitate armonioasă le implică pe amîndouă, fără a le confunda. Pe de altă parte, ar fi la fel de absurd să fim puşi în situaţia de a-l judeca pe Nae Ionescu cu măsurile teologiei ca şi a-l judeca pe părintele Stăniloaie cu măsurile logicii matematice!

Eu îl preţuiesc pe Nae Ionescu mai mult decît pe toţi filosofii români la un loc; dar îl preţuiesc drept ceea ce a fost, iar nu drept ceea ce mi-ar fi plăcut mie să fie. Asta îmi oferă un mic avantaj faţă de d-l Dan Ciachir (glumesc, firește, de dragul demonstraţiei!). Dacă m-aş încăpăţîna să-i atribui marelui profesor statut de teolog şi să-l judec ca atare, atunci mi-e teamă că ar trebui, la rigoare, să-l calific drept... eretic!

Am să dau un singur exemplu din multele ce mi-ar sta la îndemînă. În **Cursul de Metafizică** (urmez ediţia din 1991, accesibilă tuturora) Nae Ionescu vorbeşte, în cap.XIII despre iubire ca "instrument mistic de cunoaştere". Aici stabileşte, în mare, următoarele: că "trăirea" este metoda de cercetare a misticii şi că iubirea este cel mai însemnat mijloc mistic de cunoaştere; că, prin urmare, "funcţia fundamentală a iubirii este totuşi cunoaşterea şi nu acţiunea"; că, în fine, "monopolaritatea" iubirii poate duce la nihilism şi de aceea trebuie să acceptăm "bipolaritatea procesului de iubire". Urmează apoi acel surprinzător capitol XIV, în care se continuă discuţia despre iubire, dar cu această gravă afirmaţie: "Impresia mea este că fenomenul care a contribuit mai mult la falsificarea conceptului de iubire este creştinismul" (p.123). Temerare cuvinte în gura unui "teolog", nu-i aşa?

Pe ce se întemeiază Profesorul? Pe consideraţia personală că "în creştinism iubirea nu înseamnă cunoaştere, ci acţiune", ceea ce nu poate duce, pe cale logică, decît la "o falsă interpretare a iubirii". Ba mai mult: "Toată dezorganizarea (?!) care s-a produs în metafizica creştină şi în valorificarea creştină a existenţei provine tocmai din falsificarea acestui concept al iubirii" (p.124). Eu nu vreau să reiau aici toată demonstraţia lui Nae Ionescu şi nu contest stringenţa ei logică. Dar nici nu este nevoie de aşa ceva, căci ajunge să-i amendăm premisele. Teologic vorbind, Profesorul se aşează, din capul locului, alături de problemă. Este greu de presupus că aşa ceva i s-ar fi putut întîmpla unui teolog "profesionist".

Premisa greşită de la care pleacă Nae Ionescu este aceea că în creştinism măsura iubirii de celălalt ar fi dată de către iubirea de sine. Sigur, toată lumea cunoaşte prescripţia biblică: "Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta şi din tot sufletul tău. Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi" (MATEI, 22,37-39). E curios că deşi Nae Ionescu avertizează că aceasta "nu este propriu-zis o afirmaţie creştină, ci doar una din afirmaţiile fundamentale ale **vechiului testament**", el îşi sprijină pe ea întreaga demonstraţie, atacînd tocmai creştinismul! Aici este o simplă problemă de alfabet teologic, care îi scapă însă **filosofului** Nae Ionescu. Teologii nu au întotdeauna mobilitatea de cogitaţie a filosofilor, dar ei cunosc bine textele sfinte şi mai ales pe cele ale **Noului Testament**... Hristos adaugă limpede (MATEI, 22,40): "În aceste două porunci se cuprind **toată Legea şi Proorocii**" (subl.n.). Va să zică Hristos nu face decît să rezume astfel, la cererea tînărului bogat, esenţa "Legii celei Vechi", a **iudaismului** adică. Legea Veche nu e rea, dar e imperfectă; tocmai de aceea Mîntuitorul n-a venit s-o desfiinţeze, ci s-o împlinească (MATEI, 5,17). Şi în Legea cea Nouă iubirea va rămîne porunca de căpetenie, dar măsura ei va fi cu totul alta: "**Poruncă nouă** dau vouă: Să vă iubiţi unul pe altul. **Precum Eu v-am iubit pe voi**, aşa şi voi unul pe altul să vă iubiţi!" (IOAN, 13,34 - subl.n.). Aşadar măsura iubirii în creştinism nu mai este iubirea **de sine**, cum credea Nae Ionescu, ci însăşi **iubirea lui Dumnezeu faţă de oameni**. Amănuntul acesta are consecinţe enorme în teologia creştină (şi d-l Dan Ciachir le cunoaşte neîndoielnic). Omul, purtînd din naştere în fiinţa sa spirituală **chipul** lui Dumnezeu, este chemat să con-lucreze, prin această iubire, la redobîndirea **asemănării** cu Dumnezeu, deci la propria sa îndumnezeire (**theosis**). Ne-filosoful Nichifor Crainic, de pildă, deşi nu prea pare să se bucure de consideraţia lui Dan Ciachir, explică de minune aceste lucruri, în "simplitatea" lui teologică...

Prin urmare, întrebarea retorică a lui Nae Ionescu ("Dar dacă eu nu mă iubesc pe mine însumi?") devine inutilă în perspectiva creştinismului teologic. Abilul gînditor poate avea perfectă dreptate, numai că el critică creştinismul vorbind despre... iudaism! Ce-i drept, din această mică neînţelegere de amator în ale teologiei pare să rezulte că, pe lîngă ascuţimile minţii, autorul prefaţei la **De două mii de ani** avea şi foarte bune... instincte!

Dar pentru că eu nu vreau să fac din Nae Ionescu un teolog, nu găsesc că "scăparea" de mai sus reprezintă ceva foarte grav **în sistemul lui de referinţă**. În fond, discuţia problemei este foarte interesantă şi oarecum la locul ei într-un curs de **metafizică filosofică**. Ca să-l preţuiesc pînă la capăt pe Nae Ionescu, nu trebuie să-l scot din propria lui piele. Sincer vorbind, nu ştiu cum se descurcă în privinţa aceasta d-l Dan Ciachir...

Răzvan CODRESCU

ETICA ORTODOXA

Mănăstirea Cozia

"Ortodoxia nu cunoaşte scări diferite ale moralei; ea aplică aceeaşi scară la toate situaţiile vieţii."

Afirmaţia aparţine teologului ortodox Sergiu Bulgakoff şi este extrasă din lucrarea ORTODOXIA apărută în anul 1933 în traducerea lui Nicolae Grosu. Caracterul ei categoric este dătător de speranţă pentru credinciosul ortodox de rînd, devotat crezului în care s-a născut, că în viitor nu va mai fi dezamăgit de comportamentul, atitudinea şi acţiunile unora dintre slujitorii altarului, îndeosebi ale clerului superior.

În virtutea acestei speranţe am respins incitaţia de a publica pastorala episcopilor ortodocşi români din Ardeal din 8/21 septembrie 1916, semnată de mitropolitul Mangra, episcopul Papp şi episcopul Miron Cristea, prin care se vestejea intrarea României în Războiul Reîntregirii.

Animaţi de aceeaşi speranţă am rezistat tentaţiei de a publica "Chemarea Mitropolitului Primat al României" din 1917 prin care mitropolitul Alex. Donici Konon împreună cu un grup de proeminenţi teologi ortodocşi îndemnau trupele române de pe frontul Moldovei să depună armele într-un moment în care se punea temelia de sînge şi jertfă a României Mari. Dar ceea ce ne face să uităm nedemnul "pact cu diavolul" încheiat de ierarhia superioară a Bisericii ortodoxe în timpul dictaturii comuniste este comportamentul pe care l-au avut numeroşii preoţi ortodocşi în temniţe şi în lagărele de exterminare. Ei şi-au purtat cu demnitate crucea, arătînd, fără ostentaţie, care ar fi trebuit să fie drumul adevăraţilor slujitori ai altarului.

Cea mai înaltă treaptă de viaţă etică-religioasă o alcătuieşte idealul monahal, ca imitaţie perfectă a lui Hristos în purtarea crucii sale şi în abnegaţie. Virtuţile supreme ale călugărului sunt umilinţa şi curăţenia inimii, realizate prin renunţarea la voinţa proprie. Voturile de castitate şi sărăcie nu sunt decât mijloace pentru a ajunge acest scop şi aceste mijloace nu sunt obligatorii pentru toţi, în orice chip, chiar împotriva scopului însuşi. Ortodoxia nu cunoaşte scări diferite ale moralei; ea aplică aceeaş scară la toate situaţiunile vieţii. Ea nu cunoaşte nici deosebire între două morale, una mirenească şi alta monastică; nu există decât diferenţe de cantitate, de grad, şi nu diferenţe de natură. Se poate părea că acest maximalism şi această asprime a idealului monahal fac morala ortodoxă îndepărtată de lume şi de viaţa practică, aşa că ea n'ar avea răspunsuri de dat chestiunilor atât de diverse ale vieţii noastre. Nu s'ar putea tăgădui că orice maximalism este mai greu decât minimalismul; eşecurile şi alterările maximalismului duc adesea la consecinţe mai rele. Dar adevărul el însuşi este maximalist, lui îi lipseşte supleţea; este adevărat că el nu există totdeauna în plenitudinea sa, dar niciodată nu se acomodează prin acceptarea jumătăţilor de adevăr. Calea strâmtă e calea creştină şi nu se poate lărgi. Iată pentru ce principiile etice esenţiale n'ar putea să sufere nici adaptare, nici transacţie, nici concesie. Cu toate acestea reproşul "renunţării la lume", adresat Ortodoxiei, este lipsit de fundament. N'ar putea să fie adresat decât unui singur aspect din Ortodoxie, prea influenţat de monahismul oriental şi marcat de un anumit pesimism dualist şi pseudo-eshatologic. Dar nu se poate deloc aplica Ortodoxiei în întregime, luminată de lumina Schimbării la faţă şi a Învierii. Din punct de vedere etic, s'ar putea defini Ortodoxia ca sănătatea şi echilibrul sufletului: cu tot seriosul ei tragic, propriu "împărăţiei care nu este din lumea aceasta", rămâne în ea loc pentru o mentalitate optimistă, plină de bucuria de a trăi, în limitele existenţei terestre. Starea monastică nu este deloc singurul aspect (în orice caz, nu este totdeauna aspecul cel mai dificil) al împlinirii poruncilor lui Hristos. Aceasta devine evident dacă se studiază viaţa sfinţilor preamăriţi de Biserică: alături de eroii ascezei monastice, găsim printre aceşti sfinţi lucrători ai veacului acestuia: soldaţi pioşi, regi şi prinţi, mame şi soţii; şi este aci o mărturie directă a valorii aproape egale a diferitelor căi. Fiecare trebue să fie -în inima lui- călugăr şi ascet. Şi dacă trebue să spunem că starea monastică e necesară fiecărui creştin, aceasta nu trebue să însemneze decât renunţare interioară pentru iubirea lui Hristos, care trebue iubit mai presus de orice şi mai mult decât viaţa proprie. Această renunţare face imposibilă ataşarea nelimitată la lume, care a fost ceva propriu păgânismului; necesitatea de a rezista lumii în mod ascetic este stabilită în aşa fel, că ceice au trebue să fie, după cuvintele Sf.Pavel, ca ceice nu au.

Nici un domeniu al vieţii nu e condamnat, nici suprimat: "fiecare să rămână în starea în care se găsea când a fost chemat" [I Cor. VII, 20], învăţa Sf.Pavel; dar trebue să fii creştin în orice stare. Prin mijlocirea acestei acţiuni interioare, spirituale, o întreagă lume de "valori" creş tine se elaborează în Stat, economie, civilizaţie; astfel se formează ceeace se numeşte *spiritul* unei epoci. Ortodoxia a arătat puterea ei educând popoarele din Orient,-Bizanţul, Rusia, popoarele slave şi, debunăseamă, puterile ei nu sunt epuizate prin această lucrare şi probleme noui i se pun ei.

Tot ceeace am spus stabileşte un relativism istoric de mijloace şi metode în morala ortodoxă, în timp ce scopul rămâne unic şi absolut.

Găsim o greutate cu totul particulară, proprie eticii ortodoxe, într'o trăsătură deja arătată: idealul de bază al Ortodoxiei nu este etic, ci estetic-religios: este viziunea "frumuseţii spirituale"; pentru a-l apropia trebue să ai "o artă spirituală", o inspiraţie creatoare. Această artă rămâne privilegiul unui mic număr de oameni; ceilalţi se multumesc cu morala, care prin ea însăşi nu are "gust spiritual": ea nu inspiră, disciplinează numai. Moralismul, apoteozat de etica rigoristă şi autonomă a lui Kant, ca şi probabilismul practic, la modă în catolicism, este străin de Ortodoxie. Nu s'ar putea tăgădui că acest estetism spiritual al Ortodoxiei degenerează uneori în indiferenţă faţă de necesităţile practice şi mai ales faţă de educaţia metodică a voinţei. Se poate observa aceasta din nefericire în momentele de criză istorică. Umilinţa şi iubirea caracterizează mai ales pe ortodocşi. De aici provine modestia, sinceritatea, simplicitatea, care sunt atât de incompatibile cu spiritul de prozelitism şi cu spiritul autoritar (*compelle intrare*), care prevalează aiurea. Ortodoxia nu convinge; ea formează şi atrage: acesta este mijlocul ei de acţiune în lume.

Ortodoxia dă mai ales o educaţie inimii. Intru aceasta stă trăsătura ei distinctivă, izvorul superiorităţii precum şi al slăbiciunii ei (adică al lipsei de educaţie a voinţei). Etica creştină desvoltată de diferitele confesiuni oglindeşte cu siguranţă diferenţele ce există între acestea; ea este cel mai mult impregnată de spiritul diverselor popoare şi poartă semnul destinelor lor istorice. Morala practică, filantropia sunt domeniul, în care împărţirea lumii creştine se face mai puţin simţită (mişcarea dela Stockholm): *Life and work*. Şi mă gândesc, că în această comuniune diferite popoare creştine, aparţinînd la diferite confesiuni, pot să înveţe unele dela altele. Occidentul poate să găsească o completare rigidităţii sale în suflul liber al Ortodoxiei; iar Orientul ortodox poate să înveţe dela Occidentul creştin multe lucruri privind organizarea religioasă a vieţii de toate zilele. Căci Marta şi Maria, deşi diferă mult, au fost şi una şi alta iubite de Mântuitorul.

UNIVERSUL RELIGIILOR

- 5. Cele trei monoteisme -

A. IUDAISMUL

Iudaismul este religia iudeilor (neam de rasă semită, cunoscut şi sub alte denumiri: israeliţi, evrei, ovrei, jidovi/jidani) şi a luat naştere în urmă cu aproape patru milenii, odată cu "chemarea lui Avraam", primul dintre patriarhi, ales de Dumnezeu, după tradiţia biblică, din mijlocul populaţiilor semite ale Orientului Apropiat, pe atunci nomade, politeiste şi idolatre. "Ieşi din pământul tău, din neamul tău şi din casa neamului tău şi vino în pământul pe care ţi-l voi arăta eu (Canaan, "Ţara Făgăduinţei"-n.n.). Şi eu voi ridica din tine un popor mare, te voi binecuvînta, voi mări numele tău şi vei fi izvor de binecuvîntare"(FACEREA, 12, 1-2). Dumnezeu încheie "legământ" cu Avraam: să vă tăiaţi împrejur şi aceasta va fi semnul legământului între mine şi voi" (FACEREA, 17, 11). Tăierea-împrejur sau circumcizia a rămas însă pînă astăzi un obicei comun tuturor semiţilor.

Stîlpii religiei avraamice au fost monoteismul (FACEREA,17,1: "Eu sînt Dumnezeul cel Atotputernic") şi credinţa (FACEREA, 18,14: "Este oare ceva cu neputinţă la Dumnezeu?"). Credinţa avraamică, mergînd pînă la jertfă, va fi valorificată integral abia de către creştinism (a se vedea, de pildă, ROMANI,3-5).

Marele reformator şi legislator religios al evreilor a fost însă legendarul Moise, care trebuie aşezat în timp cam cu douăsprezece veacuri înainte de Hristos. Lui îi sînt atribuite primele cinci cărţi ale Bibliei (FACEREA, Ieşirea, Leviticul, Numerii, Deuteronomul). De la numele său religia evreilor se mai cheamă şi mozaism (cult mozaic). Principalele caracteristici ale acestei religii sînt monoteismul (mai bine precizat decît în faza avraamică) şi mesianismul (pentru întîia oară închegat ca doctrină în istoria religiilor).

Evreii, prin intermediul revelaţiei divine, au ajuns mai devreme decît celelalte neamuri la o clară concepţie monoteistă. Dumnezeul cel unic este Iahve (Iehova), "Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, Dumnezeul lui Iacov", cum i se spune adesea în Vechiul Testament. El însuşi şi-a descoperit numele cu care se cuvine să fie numit, înaintea lui Moise, pe muntele Horeb: "Eu sînt cel ce sînt (Iahve, În ebraică-n.n.)...Aşa să spui fiilor lui Israel: Cel ce este m-a trimis la voi!" (IEŞIREA,3,14). Într-o perioadă mai veche fusese numit EL (însemnînd în ebraică "zeul atotputernic"), de unde şi pluralul de maiestate Elohim (prin care unii cercetători, prea grăbiţi sau rău-voitori, au crezut că ar putea contesta vechiul monoteism evreiesc, insinuînd o concepţie pluralistă a divinităţii).

Iahve ni se înfăţişează în Vechiul Testament ca un Dumnezeu naţional al evreilor, capricios şi exclusivist, ocrotindu-i şi îndrumîndu-i numai pe ei, ca "popor ales", într-o istorie considerată sfîntă. Ca principal îndreptar de viaţă şi de credinţă, el i-a dat lui Moise Tablele Legii, pe muntele Sinai. Aceste "table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu" (IEŞIREA,31,18) cuprind Decalogul (cele zece porunci), în care se concentrează toată Legea cea veche (IEŞIREA, 20,1-17):

1. Să nu ai alţi Dumnezei în afară de Mine! (poruncă dată împotriva rătăcirilor politeiste şi devenită formula clasică a monoteismului);

2. Să nu-ţi faci chip cioplit! (poruncă dată împotriva idolatriei şi antropomorfismului primitiv);

3. Să nu iei în deşert numele Domnului Dumnezeului tău...

4. Să-ţi aduci aminte de ziua odihnei, ca să o sfinţeşti! (este vorba despre demnitatea mitico-religioasă a zilei a şaptea, în care Dumnezeu însuşi "s-a odihnit", după cele şase zile ale creaţiei lumii);

5. Să cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta...

6. Să nu ucizi!

7. Să nu fii desfrînat!

8. Să nu furi !

9. Să nu mărturiseşti strîmb împotriva aproapelui tău...(poruncă cunoscută mai mult sub forma ei prescurtată: "Să nu minţi!");

10.Să nu doreşti casa aproapelui tău, să nu doreşti femeia aproapelui tău...şi nimic din cîte are aproapele tău.

În ce priveşte mesianismul, prezent în toate perioadele istoriei evreieşti, dar accentuat cu deosebire în veacurile imediat anterioare venirii lui Hristos, trebuie spus că el a avut întotdeauna la evrei un pronunţat caracter rasist. Profeţii, începînd cu Moise, vestesc venirea unui Mîntuitor, "o mlădiţă" ce va ieşi "din tulpina lui Iesei" (ISAIA, 11, 1). Acest Iesei fusese tatăl regelui David (1013-973); de aici vestita temă iconografică creştină "Arborele lui Iesei", figurînd genealogia Mîntuitorului.

David însuşi primise făgăduinţa de la Dumnezeu: "Iată, Domnul îţi vesteşte că-ţi va întări casa, iar cînd se vor plini zilele tale şi vei răposa cu părinţii tăi, atunci voi ridica după tine urmaş, care va răsări din coapsele tale, şi voi întări stăpînirea sa. Acela va zidi casă numelui meu şi eu voi întări scaunul domniei lui în veci..."(II REGI,7,12-16). Acest Mîntuitor din neamul regelui David este numit îndeobşte Mesia (ebraicul Mashiah), ceea ce va să zică "unsul" lui Dumnezeu, de la obiceiul străvechi al ungerii cu ulei sfinţit (semn al supremei consacrări, hărăzit regilor şi patriarhilor). De aici provine termenul de mesianism, răspîndit pînă astăzi, uneori cu un sens mai larg, în istoria religiilor şi a culturii.

Dacă profeţii din vechime dădeau acestui Mesia o misiune mai pronunţat spirituală, considerînd chiar că prin Israel aveau să fie binecuvîntate toate neamurile pămîntului (FACEREA,12,3), în perioada de după cucerirea Ierusalimului de către Nabucodonosor (586 î.H.), cînd evreii îşi pierd independenţa politică, idealul mesianic devine tot mai îngust, iar Mesia, acest "al doilea David", este înţeles tot mai mult ca un rege în sensul pămîntesc, ca un eliberator naţional, menit să scoată "poporul ales" din toate robiile istorice şi să-l rînduiască stăpîn peste toate seminţiile: "Şi în ziua aceea, zice Domnul Sabaot (alt nume dat lui Dumnezeu, cu sensul de "Domnul Oştirilor"-n.n.), voi sfărîma jugul de pe grumazul lor şi lanţurile lor le voi rupe. Şi nu vor mai sluji străinilor, ci vor sluji Domnului Dumnezeului lor şi lui David, regele lor, pe care li-l voi pune din nou... Căci eu sînt cu tine, zice Domnul, ca să te izbăvesc; voi pierde de tot celelalte popoare, printre care te-am risipit pe tine, iar pe tine nu te voi pierde... Dar toţi cei ce te mănîncă vor fi mîncaţi şi toţi vrăjmaşii tăi vor merge şi ei în robie şi toţi jefuitorii tăi vor fi jefuiţi. Şi îţi voi lega rănile şi te voi vindeca, zice Domnul" (IEREMIA,30).

Orbiţi de această formă de mesianism pervertit, provenit dintr-o înţelegere tendenţioasa a revelaţiei şi exaltat mai cu seamă de literatura talmudică (comentarii rabinice tîrzii la textele biblice), evreii nu l-au priceput şi nu l-au primit pe Iisus Hristos, în al cărui universalism generos, întemeiat pe imperativul suprem al iubirii, ei n-au văzut altceva decît o primejdie la adresa credinţei lor fanatice şi înguste în supremaţia exclusivistă a lui Israel. Rămaşi pînă astăzi credincioşi vechilor idealuri (mai mult politice decît religioase), îl mai aşteaptă şi acum pe acel Mesia terestru, pe "noul David"(de altfel, în limba ebraică davidum înseamnă chiar "conducător general").

Multe din persecuţiile pe care evreii le-au suferit de-a lungul istoriei s-au datorat încrîncenării lor rasiste de "popor ales", dispreţului şi lipsei lor de scrupule faţa de neevrei (pe care-i numesc depreciativ goim), atitudinii lor ostile mai ales faţă de Iisus Hristos şi de valorile lumii creştine. Vechiul talmudism a împins atît de departe ura împotriva creştinilor încît a putut formula porunci de felul acesta: Tob şebegoiim harog ("Pe cel mai bun dintre goimi trebuie să-l ucizi")! Goimii, de altminteri, nu sînt oameni, ci animale; de aceea "cel ce varsă sîngele unui goi, aduce o jertfă lui Dumnezeu "! (Pentru o prezentare mai detaliată a învăţăturilor şi practicilor talmudice tradiţionale se poate consulta, în româneşte, cartea din 1913 a dr.Nicolae Paulescu, intitulată Talmudul, Cahalul, Francmasoneria, bazată pe surse autorizate, la care se face permanentă trimitere în notele de subsol).

Încă de pe vremea venirii lui Hristos, iudaismul căzuse aproape complet în formalism religios, iar exclusivismul etnic adusese după sine şi exclusivismul moral (pentru un evreu "aproapele" nu putea fi decît tot un evreu). Din Legea dată lor de către Moise, evreii nu mai ţineau nici partea cu adevărat religioasă, nici pe cea morală, ci se mărgineau aproape numai la ceremoniile exterioare (aducerea de jertfe, mersul periodic şi formal la Templu sau la sinagogă, respectarea interdicţiilor alimentare sau vestimentare, ţinerea Sîmbetei etc.).

CURS ELEMENTAR DE RELIGIE CREŞTINĂ (VIII)

Existau trei secte într-o permanentă tensiune: cea a fariseilor, cea a saducheilor şi cea a esenienilor. Dintre acestea prima era cea mai numeroasă şi mai influentă, dar şi cea care profera rasismul cel mai radical şi formalismul cel mai rigid. Deşi foarte atenţi la litera Legii, ei nu trăiau deloc în spiritul ei. Este şi motivul pentru care termenul de fariseism a ajuns sinonim cu ipocrizie, făţărnicie, prefăcătorie. Împotriva acestora şi-a ridicat glasul Iisus Hristos, cu dumnezeiască mustrare: "Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că închideţi împărăţia cerurilor înaintea oamenilor; că nici voi nu intraţi, nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi... Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici ! Că daţi zeciuială din izmă, din mărar şi din chimen, dar aţi lăsat părţile cele mai grele ale Legii: judecata dreaptă, mila şi credinţa; pe acestea trebuie să le faceţi şi pe acelea să nu le lăsaţi! Călăuze oarbe care strecuraţi ţînţarul şi înghiţiţi cămila ! Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că voi curăţiţi partea din afară a paharului şi a blidului, dar înăuntru sînt pline de răpire şi de lăcomie. Fariseule orb, curăţă mai întîi partea dinăuntru, ca să fie curată şi cea din afară! Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că semănaţi cu mormintele cele văruite, care pe dinafară se arată frumoase, dar pe dinăuntru sînt pline de case de morţi şi de toată necurăţia. Aşa şi voi: pe dinafară vă arătaţi drepţi oamenilor, iar pe dinăuntru sînteţi plini de făţărnicie şi de fărădelege...Şerpi, pui de vipere, cum veţi scăpa de osînda gheenei?" (MATEI, 23).

Ca izvoare de credinţă, iudaismul s-a întemeiat în vechime pe Vechiul Testament (prima parte a Bibliei, aşa cum o cunoaştem noi) şi mai ales pe Pentateuh (cele cinci cărţi atribuite lui Moise), purtînd şi numele de Tora (ebr.thorah, "lege", învăţătură). Pe lîngă această Tora scrisă, mai există şi o Tora orală -tradiţia nescrisă pînă tîrziu, conservată de către rabini (lideri religioşi ai evreilor). Ea constituie o a doua sursă de credinţă, cu mari îndrăzneli faţă de revelaţia primară, dar a cărei importanţă a crescut treptat, ajungînd astăzi precumpănitoare în viaţa religioasă a evreilor de pretutindeni. Mai este cunoscută şi sub numele de Talmud (ebr. talmudh, "doctrină", "iniţiere"). Acest corpus de comentarii rabinice la textele canonului biblic evreiesc a fost elaborat oral între secolele IV î.H.-VI d.H.,iar tardiva lui consemnare scrisă, în două versiuni, datează din secolele III-IV (Talmudul din Ierusalim) şi V (Talmudul din Babilon, mai complet, adoptat în cele din urmă de întreaga evreime). Talmudul canonic are două părţi: Mishna (comentariile iniţiale) şi Ghemara (un fel de comentarii la...comentarii). Talmudul din Babilon a fost amplificat şi prin anumite glose ale hahamilor (sacrificatori rituali) din Evul Mediu. Unul dintre aceştia Iosef Karo, a publicat în Spania, la 1567, faimosul Şulhan-Aruk, un fel de cod talmudic, folosit multă vreme ca manual didactic în învăţămîntul iudaic.

De mai bine de trei veacuri şi jumătate, anumite învăţături talmudice, pline de ură împotriva neevreilor (şi mai ales împotriva creştinilor), au fost înlocuite, în ediţiile tipărite ale Talmudului, prin anumite semne convenţionale, menite să oculteze adevărata esenţă a talmudismului. Învăţăturile cu pricina rămîn valabile pentru toţi evreii, dar sînt predate

(Continuare în Pag.8)

PREŢ DE SÎNGE

Cazul Oniga

Numai după o amănunţită cercetare a dosarelor securităţii, şi poate nici atunci nu se va putea stabili, dacă maiorul Oniga şi-a făcut organizaţia anticomunistă de militari la sugestia securităţii sau ca om slab a trăda-t-o cînd s-a văzut în dificultate. Cert este că prin 1948 maiorul trăia pe la Cluj şi că execesele: băutură, cărţi de joc, femei, îi epuizaseră şi ultimele resurse financiare. Se pune deci,de la început întrebarea: s-a aruncat în lupta anticomunistă dintr-un sentiment curat, naţional şi a cedat apoi sub greutatea misiunii sau strîmtorat financiar a plecat de la început cu ideea că poate să-şi facă din trădare un venit, nepăsîndu-i de camarazii ce urmau să înfunde puşcăriile?

Era un bărbat înalt, voinic, cu privire aspră, nesinceră. S-a zbătut cu mult zel pentru formarea organizaţiei. Cu relaţiile sale printre militari a reuşit să-şi înjghebeze un grup şi, călătorind, să ia legătura cu diferite grupuri anticomuniste, cu diferite persoane în mai multe zone ale ţării, oferindu-şi peste tot, şi cu prea multă uşurinţă, serviciile.

S-a aflat la un moment dat că a fost arestat în Cluj, într-o casă conspirativă împreună cu Aurel Călin, dar peste cîteva zile a apărut din nou, la Teiuş tot într-o astfel de casă. Stă de vorbă cu gazda, îi povesteşte cum a "evadat" şi cere să i se facă legătura cu Ştefan Popa (Nuţu). Ceva mai tîrziu îl întîlneşte pe acesta la acea gazdă, discută şi pretextînd că mai are să-i mai spună şi altele îi cere să-l conducă, dar pe drum nu-i spune decît lucruri lipsite de importanţă şi-l tot îndeamnă spre străzi întunecate. Ştefan Popa le evită dar la un moment dat trei indivizi sar asupra sa şi-l lovesc cu paturile pistoalelor în cap. El cade dar apucă să-şi scoată pistolul şi trage în securişti. Trag şi aceştia şi-l rănesc la mînă dar reuşeşte să fugă. Oniga stă şi asistă la scenă.

Peste cîteva zile Oniga revine la casa de unde a plecat cu Nuţu şi-i povesteşte gazdei cum era să fie arestat şi cum Nuţu a făcut uz de armă şi au fugit amîndoi. Gazda îi promite să-i refacă legătura cînd fugarul va apărea sau va da semne de pe unde e. Oniga ştia că, atunci cînd mergea la Aiud, Nuţu locuia la familia Tiutiu. Erau nişte oameni devotaţi cauzei româneşti.

Era într-o duminică, securişti cu Oniga au intrat într-o cîrciumă din apropierea casei. Cineva care i-a văzut a povestit că Oniga era foarte agitat. Pe el l-au lăsat la cîrciumă iar securiştii s-au îndreptat spre locuinţa familiei Tiutiu. Doamna i-a văzut pe fereastră. L-a rugat pe soţul ei să fugă... Securitatea a căutat prin casă, a bruscat femeia şi pentru că ea s-a opus au împuşcat-o. Soţul auzind împuşcătura s-a întors. Securiştii l-au împuşcat prin geamul de la cameră. Cînd Oniga a auzit, din cîrciumă, focurile de armă a ieşit şi a luat-o la fugă spre uimirea celor ce se aflau întîmplător pe stradă.

Nu după mult timp Ştefan Popa, cu încă doi flăcăi au plecat la Cricău să-i întîlnească pe cei din Muntele Mare şi să organizeze retragerea în munte. Trădarea i-a ajuns şi întîlnirea cu securitatea i-a fost fatală lui Nuţu. A fost împuşcat şi trupul lui expus, păzit, ca să fie pildă. Cei doi flăcăi care erau cu el au scăpat şi s-au retras la Mesentea.

La marginea satului era o casă primitoare, unde poposeau adesea. Nana Silvia era pentru ei adevărată mamă. Îi ospăta, îi odihnea, le tocmea hainele sfîşiate prin desişuri, le ducea vorbele cînd şi unde trebuia.

În seara aceea Traian Gligor si Traian Mîrza scăpaţi din încercuirea securităţii au ajuns frînţi de oboseală şi rupţi de foame. Nana Silvia nu le-a spus, aşa cum o sfătuise unul din cei fugiţi, că dacă vin să nu rămînă în casă, ci cu toţi, şi ea, să se ascundă în altă a parte. I-a fost milă de ei. Le-a dat de mîncare şi i-a pus să se odihnească. Dar pe la un ceas de vreme din noapte au răsunat bătăi în uşă : "Deschideţi ! Securitatea !"

Cei doi ar fi putut fugi prin fundul curţii dar nu se făcea s-o lase pe nana Silvia singură să încapă pe mîna securităţii. Unul a scos-o deci pe geamul din spate şi celălalt a deschis foc. Casa a fost înconjurată. Securitatea a început să tragă ca la război. Cei doi răspundeau lovind în plin din fiecare fereastră şi din pod astfel că securitatea credea că este trupă mare. Au trimis după ajutoare.

Între timp unul din flăcăi a fost împuşcat mortal. Celălalt a ridicat mortul la geam, cu arma spre inamic. Lupta continua. Împuşcăturile se auzeau pînă la Teiuş. Din cînd în cînd erau somaţi să se predea. Cînd luptătorul, grav rănit şi el, şi-a consumat muniţia, le-a strigat prin fereastră că pot intra şi ultimul cartuş l-a tras în propria-i inimă.

Dar securitatea tot nu îndrăznea să se apropie. A adunat cîţiva localnici, i-a somat s-o ia înainte şi în spatele lor au îndrăznit şi ei. Dar viteji erau morţi de mult. Nana Silvia a fost arestată în sat.

Casa ciuruită de gloanţe a stat multă vreme mărturie a întîmplărilor petrecute aici la 1o martie 1949 amintind tuturor de vitejia flăcăilor acestui neam, de statornicia lor în credinţă, de datoria faţă de acest pămînt pe care au ştiut să şi-o facă pînă la ultima tresărire vie a fiinţei. Din păcate însă tot ea ne aduce aminte şi de trădare. Unde e jertfă trebuie să apară şi Iuda vînzătorul. Blestemat fie numele trădătorului, din neam în neam.

Dina TEGLARU-VOINA

UNIVERSUL RELIGIILOR

(Urmare din Pag.7)

numai prin viu grai. Hotărîrea aceasta a fost luată la un Sinod evreiesc ţinut în Polonia, în anul 1631. Iată textul 'enciclicei' respective: 'Ordonăm, sub pedeapsa de excomunicare majoră, să nu se imprime nimic, în ediţiile viitoare ale Mishnei sau Ghemarei, care să privească în bine sau în rău, actele lui Iisus Nazariteanul. Poruncim, prin urmare, să se lase în alb locurile în care este vorba de acesta. Un cerc pus în loc va încunoştiinţa pe hamahii şi dascălii de şcoală să înveţe pe tineri aceste pasagii numai prin viu grai'. (apud N. Paulescu, op.cit.,p.36). Iată cum suna un astfel de pasaj prohibit: 'Ordonăm ca toţi evreii să blesteme de trei ori pe zi poporul creştin şi să se roage lui Dumnezeu să-l răpună şi să-l extermine, cu tot cu regii şi cu prinţii lui. Hamahii vor recita în sinagogă, de trei ori pe zi, această rugăciune, în ura lui Iisus din Nazaret' (idem).

Marea importanţă pe care iudaismul modern o acordă Talmudului în raport cu Biblia reiese din numeroase pasaje talmudice. Iată două dintre acestea: 'Cel ce citeşte Biblia fără Mishna şi Ghemara este ca şi cum n-ar avea Dumnezeu'. 'Biblia se aseamănă cu apa, Mishna cu vinul obişnuit, iar Ghemara cu vinul ce are o aromă aleasă' (id., p.39). Iată şi mărturia unui învăţat evreu din secolul trecut: 'Cei ce se amăgesc că prin intermediul Bibliei pot cunoaşte religia noastră, se află într-o totală eroare...Cărţile talmudice sînt cele care reglează viaţa religioasă a evreului, de la prima respiraţie şi pînă la ultimul suspin' (ibid., p.41).

Viaţa religioasă evreiască este strîns legată de sinagogă (unde se mai foloseşte ca limbă sacră, şi vechea ebraică, pe care nu o cunosc însă toţi credincioşii, vorbitori cel mult de ivrit sau idiş). 'Sinagoga ebraică nu este de fapt un loc de cult, ci mai mult o casă de rugăciuni, de învăţămînt religios şi de reuniuni, ţinînd locul Templului din Ierusalim' (Em. Vasilescu, Istoria religiilor, p.378). Templul cel mare din Ierusalim, a cărui construire începuse încă de pe vremea regelui Solomon (973-933), fiul regelui David, a fost ars de către romani în anul 70 d.H., atunci cînd întreg Ierusalimul a fost distrus, ca represalii la o încercare de revoltă armată a iudeilor împotriva puterii imperiale. Iisus Hristos profeţise de altfel acest tragic eveniment ('Nu va rămîne aici piatră pe piatră care să nu se risipească'). Din vechiul Templu a mai rămas totuşi o neînsemnată ruină, cunoscută pînă astăzi sub numele de 'Zidul Plîngerii'.

*Principalii lideri religioşi (dar şi civili) ai evreilor sînt **rabinii** (literal: 'învăţătorii'). Cahalurile (organizaţiile regionale ale diferitelor comunităţi evreieşti, considerate adesea un fel de 'stat în Stat', alcătuind la un loc Marele Cahal, principala formă tradiţională de organizare globală a evreimii) au, se pare, cîte două rînduri de rabini: unii 'văzuţi' şi cunoscuţi ca atare, alţii 'nevăzuţi' (aşa-numiţii 'rabini de ocultă'). 'Începînd de după dărîmarea Ierusalimului, iudaismul nu mai are preoţi propriu-zişi, ci doar consilieri şi juriţi. Ei ţin predici şi citesc rugăciunile principale' (Em. Vasilescu, loc cit.).*

*Iudaismul cunoaşte atît un cult public, cît şi unul particular, celebrat **simbăta, în cadru** domestic, precum şi cu ocazia diferitelor evenimente familiale (naştere, tăiere-împrejur, **majorat** religios, căsătorie, moarte). Simbăta este ziua sfîntă a evreilor. În evreieşte **shabat** înseamnă chiar 'odihnă'. Păzirea acestei 'zile a odihnei', prescrisă şi în Decalog, evocă odihna Creatorului divin după cele şase 'zile' ale creaţiei lumii. După litera Legii, evreii n-au voie să desfăşoare în această zi nici un fel de activităţi practic-profane. Pentru anumite necesităţi stricte pot fi însă folosiţi neevrei năimiţi (de pildă pentru măturatul **în sinagogă**, după reuniunile de simbăta ale membrilor comunităţii). Pe astfel de creştini nevoiaşi, trataţi cu dispreţ, îi numesc şabăsgoim ('creştin de Simbăta')..*

*Principalele sărbători religioase ale evreilor sînt Paştile (**Pesah**), purtînd şi numele de Sărbătoarea Azimelor (azima = pîine rituală nedospită), Cincizecimea, Sărbătoarea Corturilor, **Roş-ha-şana** (anul nou în calendarul ebraic) şi vestita **Yom-Chipur** (Ziua Pocăinţei). Fireşte că Paştile şi Cincizecimea au cu totul alte semnificaţii decît respectivele sărbători creştine. Paştele evreiesc, bunăoară, celebrîndu-se tot primăvara, rememorează eliberarea din robia egipteană, cu vestitul episod al trecerii miraculoase a Mării Roşii (IEŞIREA, 14,13-30).*

Iudaismul este singura religie ai cărei credincioşi sînt determinaţi strict rasial. Este o religie 'închisă', practicată numai de evrei, atît pretutindeni în Diaspora (comunităţile evreieşti răspîndite în întreaga lume), cît şi în noul stat Israel (înfiinţat prin decizia Naţiunilor Unite, după cel de-al doilea război mondial, în 1948, pe teritoriul locuit aproape două milenii de arabii palestinieni, rămaşi astăzi 'popor fără ţară', precum evreii mai înainte). Cu toate că a cunoscut şi mai cunoaşte şi astăzi diferite curente şi secte (cei mai conservatori fiind actualmente aşa-numiţii sionişti), iudaismul rămîne o religie fundamental unitară (acest caracter asigurînd, peste veacuri, în ciuda numeroaselor vitregii ale istoriei, uimitoarea dăinuire şi unitate a poporului evreu).

Vasile A. MARIAN

(Va urma)

PROCESUL COMUNISMULUI

În ultimul timp, nu e zi de la Dumnezeu să nu aflăm de încă o ilegalitate comisă de un partid comunist sau altul, pe vremea cînd erau la putere. Într-o țară se descoperă o nouă groapă comună, într-alta e tradus în justiție un fost ministru al securității pentru crimă, zilnic apar mărturii, acte, dosare care dau la lumină hoții și tîlhării, ce nu mai miră pe nimeni, măresc doar lungul șir de monstruozități și trădări care a construit esența "orînduirii socialiste".

Recent procurorul general al Rusiei, Evgheni Lisov a început ancheta privind transferul ilegal de fonduri pentru susținerea diferitelor partide comuniste de pe glob. Deși se bănuia, nici un neavenit nu pătrunsese, pînă acum, tainele acestui "secret de stat". Trăgea deci rusul ziua întreagă, muncind pe-o gamelă de casa, fără un fum de mahorcă, după care îi ardea buza, fără un gît de vodcă după care i se usca limba si rublele lui erau transformate în valută, rînduite frumos în valize diplomatice și trimise acolo unde hotăra C.C. al P.C.U.S. că trebuie "întărită" mișcarea comunistă internațională. Agenți experimentați, stilați și occidentalizați, făceau proletariatului rus acest serviciu, transportînd valizele la destinațiile stabilite. E drept că o parte din bani se întorceau, cu aceiași curieri, înapoi la Moscova, dar transformați. Ei reveneau sub forma unor mici atenții, finețuri occidentale, (parfumuri scumpe, giuvaicruri etc.) ca semne de recunoștință din partea celor ce primeau "ajutorul", către cei care îl aprobau. Micile cadouri erau destinate doamnelor din cele mai înalte sfere ale Kremlinului care, la recepțiile oferite cu prilejul întîlnirilor internaționale aveau ocazia, etalînd aceste obiecte de rafinament, să probeze, și în acest mod, colhoznica lor obîrșie.

Dar slăbiciunile "proletariatului" ajuns la putere pentru bunurile materiale nu s-au manifestat numai în fosta URSS. Și la noi sînt notorii disparițiile de aur și valută în conturi de negăsit, după cum și în țările frățești, ca tras la xerox, s-a repetat fenomenul. Recent a izbucnit în Albania un mic scandal pentru niște tone de aur, adunat de la populație cu ajutorul "mijloacelor de convingere" ale securității (figurini) și care, dispărute, sînt puse bine pentru ca "reprezentanții poporului" să-și poată îndulci apropiatele zile negre cu metal galben.

Pe măsură ce noutățile se acumulează, senvechesc și-și capătă tîlcul, se ajunge la concluzia că inventivitatea socialismului în materie de hoție e inepuizabilă. Zilele acestea ne-a parvenit informația că din flota Mării Negre s-au vîndut niște vase de suprafață și chiar cîteva submarine. Nu se știe cine sînt cumpărătorii și nici cine a încasat banii dar ce importanță mai are ? Cum e sigur că nici Liechtenstein nici San Marino n-au cumpărat submersibile, cercul amatorilor de astfel de achiziții se restrînge. Cu riscul de a greși, afirmăm că atunci cînd submarinele silențioase achiziționate de urmașii lui Homeini, de Kadhafi sau de Saddam Hussein, înarmate cu bombe termonucleare, și ele procurate de pe piața neagră sovietică, se vor freca de coastele Floridei nu numai doritorii de senzații tari dar și republicanii și democrații de rînd din U.S.A. vor avea sentimentul că participă la o partidă de ruletă rusească. Cînd în 1917 Lenin scria, în "Statul și Revoluția", că proletariatul are nevoie să "organizeze violența" nu l-au crezut pe cuvînt, și i-au dat o substanțială mînă de ajutor ca să creeze statul socialist, adică banditismul de stat. Noi românii, de la Yalta încoace, tot reflectăm la asta.

Mulți s-au întrebat, unii continuă să se întrebe și astăzi, cum se face că Partidul Comunist din România, care număra la 23 august 1944 mai puțin de o mie de membri a ajuns înainte de prăbușire la aproape patru milioane ? Așa de mare a fost puterea de convingere a aparatului de propagandă al comitetului central ? Atunci de ce a fost criticat de Nicolae Ceaușescu, în mai multe rînduri, pentru ineficiență ? Dar dacă n-a fost convingerea, ce i-a făcut pe oameni să se înscrie în partid, ce altceva i-a determinat să devină "comuniști" ? Răspunsul e simplu și practic fără replică : Avantajele. Întîi cele directe : salarii mai mari, posturi de conducere, posibilități de promovare, etc. apoi celelalte indirecte, de asigurare a viitorului, de apartenență la clasa celor ce-i conduc pe alții... Iată cum erau caracterizați comuniștii în legea fundamentală, Constituția Republicii Socialiste România : "ARTICOLUL 26 - Cetățenii cei mai înaintați și mai conștienți din rîndul muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii se unesc în Partidul Comunist Român, cea mai înaltă formă de organizare a clasei muncitoare, detașamentul ei de avangardă.

Partidul Comunist Român...îndeplinește rolul conducător în toate domeniile construcției socialiste, îndrumă activitatea organizațiilor de masă și obștești, precum și a organelor de stat".

În baza acestor prevederi care hotărau că statul este subordonat partidului și comuniștii sînt "cei mai înaintați" cetățeni, se stabilea o ierarhie. Orice om oricît de șters, de insignifiant, primit în partid, devenea automat, fără alt merit decît adeziunea, un om din categoria celor ce "îndeplinesc rolul conducător". De aici veneau avantajele, nu puține, cîteodată chiar grase. Deci pe acest individ fără însemnătate, membru de rînd, dar care s-a bucurat de mica lui poziție privilegiată, obținută în detrimentul nemembrilor, dar și al societății, îl putem exonera de orice răspundere ? Paguba fiind materială și răspunderea se cuvine să fie la fel, evaluată în lei, calculată după principiul socialist, fiecăruia după munca (în partid).

Neînsemnat ca număr de membri, dar avînd sprijinul trupelor rusești care ocupau țara, Partidul Comunist din România, cum se chema pe atunci, s-a instalat la conducere ca și cînd așa s-ar fi cuvenit. A gonit regele din țară, a procedat la demolarea vechilor structuri și a trecut la acapararea completă a puterii prin deposedarea celor avuți. În 1946 a etatizat Banca Națională a României, în 1948 a naționalizat întreprinderile industriale, în anii următori a luat la stat pămîntul rămas după împroprietărirea din 1945, apoi unitățile sanitare, farmaciile, imobilele, hotelurile, etc. Totul cu japca, adică fără nici o răscumpărare. A urmat cooperativizarea și colectivizarea agriculturii. Averile au trecut în patrimoniul statului și statul la remorca partidului.

Cum în România marii moșieri, marii burghezi, se puteau număra pe degete, majoritatea celor loviți de măsurile comuniste au fost oameni harnici, pricepuți și întreprinzători, cei economi, cei ce strînseseră din muncă proprie. În acest fel era lovită societatea în ce avea ea mai valoros, erau penalizate hărnicia și inițiativa. Atunci a început procesul de expatriere a valorilor românești, și continuă.

Timp de patruzeci și cinci de ani comuniștii au condus țara conform "invincibilei" doctrine marxist-leniniste. Înarmați cu această "știință" și disprețuind

- UN PROCES PENAL -

orice efort intelectual, nici nu le-a trecut prin cap că de cineva, sau cîndva, vor fi chemați să dea socoteală. Azi, mase mari de oameni, obosiți, înfometați, ultragiați, înșelați dar însetați după dreptate, se ridică. Vor să discute cu foștii lor conducători, în public. Neavînd încredere în cinstea lor, dată de rușine, vor ca lucrul să se facă în fața unei instituții cu martori, în fața unei instanțe de drept. Marea judecată a comunismului se apropie. E PROCESUL !

Pentru alungarea dictatorului în România s-a plătit preț de sînge, dar propagandiștii pecereului se fac a n-o ști. Pensionați după decembrie 89, sau pitiți în alte posturi, lucrînd în clandestinitate, în noua rețea de dezinformare, răspîndesc zvonul că numai deținuții politici cer să se facă un proces al comunismului și asta doar din dorința de răzbunare. E o minciună și încă una prostească. Cu formația lor intelectuală și morală n-au cum să înțeleagă că mai sînt și oameni, chiar dacă puțini, care pun interesele colectivității mai presus de cele personale, oameni pătrunși de spirit creștin cărora le e străină meschinăria, răzbunarea. Ca întotdeauna îndepărtați de sufletul țării și străini de durerile ei, foștii demnitari de partid nu observă că acest "proces al comunismului" este o etapă obligatorie pe calea refacerii, pe drumul de întoarcere la normalitate.

După mai bine de doi ani de "eforturi", după ce s-a apelat la specialiști autohtoni și străini, după ce s-au epuizat fondurile rămase de la dictator și împrumuturile făcute între timp, starea economiei e, după date oficiale, critică. Dar cum e în realitate o constată oricine, mai ales săracul care vede că n-are cu ce-și hrăni copiii și că i s-a furat și ultimul bănuț, prin devalorizare, pe care el, încrezător, îl depusese la casa de economii, a statului.

Omul de rînd se întreabă : De ce oare nu pot specialiștii să reorganizeze economia ? Nu cumva puterea de dezorganizare a comuniștilor e mai mare decît cea de organizare a specialiștilor ? Și dacă e așa de ce nu se trece la grabnica lor îndepărtare ?

S-a publicat în presă că la Sofia "procesul comunismului" a început cu un raport parlamentar, remis procuraturii, care cere inculparea principalilor vinovați de catastrofa economică a Bulgariei. Comuniștilor români, rămași în cele din urmă în cele mai înalte funcții, nu le surîde perspectiva; repetă ce-au auzit prin vecini, că transformarea economiei planificate, într-una de piață, nu se poate face fără dureri, înțelegînd prin asta că tot poporul, în mod egal, să le suporte, nu văd nici o diferență între cei ce au răbdat, cei ce au fost deposedați și cei ce s-au îmbogățit de pe urma socialismului.

Nimeni nu-și pierde timpul ca să pună la îndoială competența în materie de finanțe socialiste și poate chiar și din celelalte, a domnilor Dijmărescu și Isărescu și nici a preopinenților lor, domnii Cojocaru și Ciumara, dar din savanta lor dezbatere n-a rezultat decît confuzie în mintea ascultătorilor cu posibilitatea, pentru cei aflați în funcții, să manipuleze, în folos propriu, savantlîcul echivocului. Surprinzător e că nici unul dintre distinșii universitari nu a observat că în situații limită soluțiile curente, verificate, teoria însăși, nu mai este folositoare, ci dimpotrivă, dăunează. Să ne amintim că nici marele economist Turgot, nici succesorul său bancherul și financiarul Necker, n-au reușit să restabilească finanțele Franței în timpul domniei lui Ludovic XVI. Ultimul însă, rechemat la 11 iulie 1789, constatînd că nu mai e nimic de făcut, a convocat Statele generale, adică a declanșat Revoluția Franceză.

În situația amintitului bancher se pare a fi astăzi domnul Stolojan. Dacă n-are curajul să ia hotărîrea revoluționară necesară, va avea chiar revoluția. Trecerea timpului a redus la minimum numărul alternativelor. O singură soluție se impune, tocmai aceea la care economiștii de formație comunistă nici nu îndrăznesc să se gîndească : Traducerea în justiție a Partidului Comunist Român pentru gestiune frauduloasă cu neîntîrziata confiscare a patrimoniului său și punerea sub sechestru a averilor personale ale foștilor săi gestionari, adică a tuturor persoanelor ce au deținut funcții de conducere în aparatul de partid și de stat, cei ale căror decizii, eronate sau vinovate, au dus la actualul dezastru economic.

Luarea acestei măsuri ar avea trei efecte pozitive și imediate :

- recuperarea unei părți din pagubă, infimă în comparație cu daunele provocate de-a lungul timpului, importantă totuși avînd în vedere că respectivii promotori ai proprietății colective s-au dovedit deosebit de sîrguincioși în strîngerea de bunuri personale,

- efectul stenic asupra celor care au disperat tot așteptînd să se facă dreptate și azi, cuprinși de lehamite, văd că tot cei oropsiți în trecut vor trebui să plătească nepriceperea și hoția organizată a foștilor conducători,

- creșterea sentimentului de siguranță, încredere a românilor, dar mai ales a străinilor, că statul e ferm, în măsură să garanteze proprietatea, în acest fel să stimuleze investițiile, importul de capital.

Guvernul Stolojan pare însă a nu vedea gravitatea situației. El se bazează pe imensa putere de răbdare a românului. Nu e chiar așa de rău, spune primul ministru, "încă nu cade lumea pe stradă". Deci putem să mai răbdăm, pînă să atingem acel stadiu ; un organ competent l-a asigurat că leșinații nu fac revoluție. E totuși o iluzie. Cu cît actualul guvern amînă să ia măsurile ce se impun, cu cît ignoră necesara încredere a guvernaților în guvernanți, cu atît agravează situația țării și a sa, căci se face complice la fraudă dîndu-le timp împricinaților să-și pună bine o parte din averile acumulate, adică furate. Din felul cum se comportă, guvernul pare mai puțin preocupat de ce mănîncă și cum se întreține românul azi, decît de ce se vor face în viitor progeniturile nomenclaturiștilor dacă nu vor avea destui bani să-și omoare plictisul la rulete și baruri.

Ceaușescu, semianalfabet, n-avea de unde să știe ce-i aceea o scadență, dar domnul Stolojan, economist, ar trebui s-o știe !

Constantin IORGULESCU

"Binecuvântaţi pe cei ce vă prigonesc, binecuvântaţi-i şi nu-i blestemaţi."
(Romani 12.14)

ÎNDEMN PENTRU ROMÂNIA DE MÎINE

Din poruncă regală şi din îndemnul puterilor întunericului, în noaptea Sfântului Andrei din anul Domnului 1938 se savârşea cea mai cutremurătoare crimă împotriva unui nevinovat. Sugrumarea lui, cu ştreangul. Ridicat din închisoarea din Râmnicul-Sărat în miez de noapte, Corneliu Codreanu era îngropat cu graba furilor, afund, sub lespede grea, până a nu fi cântat cocoşul. Treisprezece camarazi împărtăşeau cu el acelaş sfârşit.

Durere adâncă şi deznădejde se revărsa pe tot cuprisul Ţării.

Dar cu această crimă nu se încheia calvarul de la Râmnicul-Sărat.. Un an mai târziu, la 22 Septembrie 1939, tot în miez de noapte, la ceasul duhurilor necurate, era secerat un alt grup tot de 13 fruntaşi legionari întemniţaţi între zidurile reci ale aceleiaşi închisori. Singura lor vină era aceea de a se fi dăruit total şi necondiţionat luptei pentru ridicarea spirituală a neamului, pentru clădirea unei Românii puternice şi temătoare de Dumnezeu.

În noaptea aceea, odată cu cei treisprezece de la Râmnicul-Sărat, erau asasinaţi în acelaş chip şi din aceeaşi poruncă, alţi optzeci de tineri întemniţaţi la Vaslui şi Miercurea-Ciucului, selecţionaţi şi ei pentru supliciu, ca fiind printre cei mai de frunte dintre cadrele legionare. Nici cei internaţi în Spitalul Militar din Braşov nu au fost uitaţi. Au avut aceeaşi soartă.

Dar acest măcel nu ajungea ca să satureze ura dezlanţuită de la cârma Ţării. Tot în acea noapte de groază, călăi negri la suflet smulgeau din casele lor şi asasinau, în toate judeţele Ţării, din Sighet şi pân'la Mare, sute de legionari: studenţi, elevi, intelectuali, muncitori, ţărani şi preoţi. Trupurile lor erau aruncate în şanţuri, în pieţe publice sau în gropi de animale. Şi le lăsau expuse pentru a îngrozi neamul şi a înspăimânta copiii. Aşa se satisfăcea nestinsa sete de sânge a antihriştilor.

Astfel dispărea, într'o singură noapte, sub răpăitul mitralierelor sau sub ascuţişul baionetelor jandarmeriei regale, aproape întreaga elită a Mişcării Legionare, elită clădită cu atâta dragoste, dar şi cu atâtea sacrificii, în zece ani de educaţie.

* *

La 22 Septembrie 1940 se împlinea un an de la săvârşirea crimei. Un grup de 50 de tineri legionari venise la Râmnicul-Sărat, într-un anonimat deplin, fără să avertizeze autorităţile, ca să se reculeagă şi să facă un parastas pentru pomenirea şi odihna sufletelor martirilor înhumaţi acolo, fără cuminecătură, fără cruce şi lumânare.

În închisoare au fost surprinşi, găsind închise în celule individuale câteva femei comuniste condamnate, printre cari Liuba Chişinevschi şi Ana Pauker, viitoarele stăpâne sângeroase ale destinului românesc.

Se va înţelege foarte uşor procesul interior consumat în sufletele acestor tineri la vederea unor femei închise pentru credinţa lor. Chiar dacă această credinţă nu era împărtăşită de ei; de era sau nu dreaptă. Linia spirituală în care fuseseră formaţi i-a determinat spontan să intervină pentru eliberarea acestor femei, dar şi a tuturor celor întemniţaţi pentru opinii politice în România.

Hotărîrea luată la Râmnicul-Sărat s'a concretizat la Bucureşti prin redactarea unui memoriu către Generalul Antonescu, Conducătorul Statului.

Familiile legionarilor întemniţaţi în închisoarea aceea şi apoi asasinaţi, s'au solidarizat spontan cu tinerii şi şi-au însuşit memoriul fără nici o rezervă sau ezitare. L-au semnat şi l-au prezentat Generalului într'o audienţă colectivă solicitată şi obţinută în ziua de 27 Septembrie 1940, deci numai la câteva zile de la pelerinaj.

Iată acel document:

O delegaţie a familiilor martirilor râmniceni a prezentat d-lui General I. Antonescu, Conducătorul Statului Român, următorul memoriu:

Domnule General,

Suntem familiile legionarilor care au fost întemniţaţi şi asasinaţi între zidurile reci ale Penitenciarului Special din Râmnicu Sărat,

Respectuos vă rugăm cele ce urmează:

1. Penitenciarul special dela Râmnicul-Sărat să fie declarat monument istoric şi să facă obiectul unui muzeu legionar.

Interiorul Muzeului să se organizeze aşa cum a fost înainte şi pentru vizitarea publicului să se alcătuiască un îndreptar.

2. Reconstituirea nopţilor din 29-30 Noemvrie 1938 şi 21-22 Septemvrie 1940 să se facă în prezenţa cuiva din partea noastră, care cunoscînd întreaga situaţie, împrejurările de atunci şi sufletul interior al temniţei va putea mai-bine decât orişicine să interpreteze fiecare amănunt şi să stabilească desfăşurarea faptelor. Deasemenea să ni se înapoieze nouă sau muzeului obiectele de valoare înstrăinate, precum şi corespondenţa rămasă acolo.

3. Sa se facă un film documentar al Penitenciarului Rămnicu-Sarat şi al Spitalului Militar Braşov, film în care să nu se vadă numai zidurile, ci să apară însuşi sufletul care a suferit acolo. Nu este colţişor care să nu fie legat de un cât de mic moment sufletesc: fie o bucurie sau o suferinţă, fie o atitudine sau un cuvânt, fie o umilinţă sau o nădejde.

Vă rugăm ca scenariul să fie alcătuit de cineva care a stat înăuntru acolo şi a suferit împreună cu ei. În afară de aceasta, fotografiile şi alte filme care se iau să nu fie o afacere şi să nu banalizeze un clişeu care atunci când va fi proectat, trebue să sguduie conştiinţele româneşti.

Pentru organizarea interioară a muzeului, reconstituirea nopţilor în care au avut loc asasinatele şi scrierea scenariului filmului documentar vă rugăm să primiţi ca reprezentanţi ai gândurilor nostre pe prof. Ion Ionică şi d-rul Şerban Milcoveanu.

În afară de acestea ne îngăduim să vă adresăm o rugăminte de ordin sufletesc.

Dorim ca în România legionară să se acorde întreg respectul cuvenit atât faţă de fiinţa omenească în sine cât şi faţă de orişice credinţă sinceră. Să nu mai fie deţinuţi politici printre români, iar cei străini să fie trimeşi în ţara lor. Pe pamântul ţării nostre să nu mai fie suferinţă pentru idei, iar cei arestaţi să fie izolaţi de societate dar cu nimic să nu fie chinuiţi.

Domnule General, această rugăminte v'o adresează familiile unor oameni care au fost condamnaţi, întemniţaţi, umiliţi, chinuiţi şi apoi asasinaţi pentru credinţa lor. Iar în toată tragedia lor nimeni nu i-a tratat ca pe nişte oameni şi niciodată nu s'au bucurat de ceeace este respectul faţă de om.

Să ştiţi că pe cineva sincer şi curat sufleteşte suferinţa nedreptă nu-l face mai rău, ci mai bun -îl apropie de Dumnezeu. Şi cu cât un om bun suferă mai mult cu atât devine mai bun. Însăşi aceasta s'a petrecut în sufletele alor noştri care au murit şi chiar în sufletele noastre.

Rugându-vă să credeţi, Domnule General, că cererile şi sentimentele noastre le exprimăm numai din dorinţa ca aşezarea României legionare să aibe temelii cât mai tari, ne îngăduim să vă urăm în numele alor noştri şi al nostru:

Dumnezeu să vă ajute!

Elena Corneliu Zelea Codreanu, Alexandrina Gr. Cantacuzino, Flori Al. Cantacuzino, Marietta Claudian-Tell, Paulina şi Inginer Ion Ionică, Florica Ing. Gh. Clime, Ch. Polihroniade, Mary Polihroniade, Vera Căpitan Emil Şiancu, Vera Totu, Maria Dr. Ion Banea, Viorica E. Ionică, Liana Coliţă, Eugenia Apostolescu, Ştefan Simulescu, Cpt. Scarlat şi Tiberiu Simulescu, Margareta Furdui, S. Serafim, Ana Valaori-Banică, Tudor şi Mircea Craja.

În ultima emisiune din ciclul "Memorialul durerii", prezentat de televiziune, a fost evocat penitenciarul de tristă aducere aminte de la RÎMNICU SĂRAT. Deplîngem însă faptul că realizatorii acestei emisiuni au scos la lumină doar fărădelegile săvîrşite de dictatura comunistă în acel penitenciar. Zidurile nu reţin numai fragmente de adevăr, iar în ordine morală crimele nu se prescriu. De aceea ne-am îngăduit să spunem şi restul de adevăr despre temniţa de la RÎMNICU SĂRAT.

Preşedinţia Consiliului de Miniştri cu. No. 377 cc. 1940 pe 27 Septemvrie 1940 a răspuns d-nei Elena Corneliu Z. Codreanu următoarele:

Mult Stimată Doamnă,

Ca răspuns la memoriul pe care în numele unui grup de romînce l-aţi înaintat d-lui General I. Antonescu avem onoarea a vă face cunoscut că d. General a dat ordine să fie satisfăcute dezideratele exprimate în acel memoriu.

Comisiunea monumentelor istorice, Ministerul Cultelor şi Artelor şi Ministerul Internelor au primit dispoziţiuni din partea d-lui General I. Antonescu.

Ţinem să vă comunicăm în acelaş timp că d. General I. Antonescu

a apreciat mult propunerile ce i-aţi făcut la sfârşitul memoriului şi elogiază generozitatea sufleteaşcă a femeilor române care au semnat memoriul ce i-aţi înaintat.

Primiţi, vă rugăm, Stimată Doamnă, expresiunea distinsei consideraţiuni ce vă păstrăm.

Secretar general,
ss. OVIDIU VLADESCU
Director,
ss. DR. AUREL GOCIMAN

Cîteva date succinte asupra legionarilor întemniţaţi în penitenciarul Rîmnicul-Sărat şi asasinaţi în noaptea de 21/22 Septembrie 1939, ale căror familii au semnat memoriul adresat Generalului.

1. Gheorghe CLIME, inginer, comandant legionar, şef de judeţ, voluntar în Spania, Şeful Corpului Muncitoresc Legionar, Şeful Partidului "Totul pentru Ţară", aproape zilnic alăturea de Corneliu Codreanu.
2. Alexandru CANTACUZINO, din familia domnească a Cantacuzinilor, voluntar în Spania, Şeful Corpului Moţa-Mann (elita legionară), avocat.
3. Nicolae TOTU, avocat, Comandant Legionar, dintre primii legionari (din echipa Căprioarei), redactor la "Buna Vestire", ales deputat în Dec. 1937.
4. Alexandru Cristian TELL, avocat, fost magistrat, fiul doamnei Tell, foarte activă în Corpul Femeilor Legionare şi în grupurile "Prietenii Legiunii".
5. Gheorghe FURDUI, doctor în teologie, comandant legionar, a locuit cu Căpitanul în casa Colonelului Zăvoianu în 1933/34, Preşedintele Studenţilor Teologi din Bucureşti, Preşedintele U.N.S.C.R.
6. Bănică DOBRE, licenţiat, comandant legionar, voluntar în Spania, printre cei mai vechi luptători legionari, Redactor la "Buna Vestire".
7. Mihai POLIHRONIADE, avocat, comandant legionar, Şeful Garnizoanei Legionare Bucureşti, Redactor Şef la "Buna Vestire", ales deputat în Dec. 1937.
8. Paul CRAJA, medic, Preşedintele Centrului Studenţesc Bucureşti şi la U.N.S.C.R.
9. Sima SIMULESCU, profesor în Bucureşti, comandant legionar, Şeful Sectorului 3 Bucureşti, ales deputat în Dec. 1937.
10. Gheorghe APOSTOLESCU, comandant legionar, comerciant, însărcinat cu responsabilităţi în organizarea Comerţului Legionar.
11. Ion BANEA, doctor în medicină şi în drept, comandant legionar, a fost primul Secretar General al Legiunii, fost în grupul legionar "Ripa Galbenă" din Iaşi, Şeful Ardealului Legionar, ales deputat în Dec. 1937.
12. Aurel SERAFIM, inginer, comandant legionar, Şef de sector legionar Bucureşti.
13. Traian COTIGA, avocat, comandant legionar, Preşedintele Centrului Studenţesc Bucureşti, Preşedintele U.N.S.C.R., Organizatorul Congresului Studenţesc de la Braşov, orator remarcabil.
14. Emil ŞIANCU, căpitan T.R. -vechi luptător al Moţilor- invalid de război (1916/18) -a ajutat Mişcarea, fost Şef al judeţului Cluj înaintea lui Banea, ales deputat în Dec. 1937.
15. Eugen IONICA, inginer, comandant legionar, Şeful Asociaţiei "Prietenii Legiunii" pe Ţară, casa lui din Bucureşti era şi casa Căpitanului.

* * *

"Binecuvântaţi pe cei ce vă prigonesc, binecuvântaţi-i şi nu-i blestemaţi."

(Romani, 12.14)

Memoriul adresat Generalului Antonescu de familiile celor asasinaţi se înscrie perfect pe linia de gîndire şi de credinţă a lui Corneliu Codreanu. El demonstrează fără echivoc singurul drum pe care trebuia să se desfăşoare opera de redresare morală a neamului. Pornit din sufletul unor elemente tinere, ieşite din rândurile Fraţiilor de Cruce şi asumat fără ezitare chiar de familiile care au trăit imensa durere a martirajului celor dragi, acest document exprimă în cuvinte de foc poziţia creştină a gândirii legionare: Iertarea şi dragostea de aproapele.

Cu ani mai târziu şi în condiţii deosebit de dramatice, el va fi confirmat în închisoarea Aiudului de Fraţii de Cruce muribunzi care vor cere cu limbă de moarte celor rămaşi în viaţă "Să nu ne răzbunaţi".

În situaţia tragică în care se zbate de o jumătate de veac neamul românesc, acest document poate servi de referinţă pentru vindecarea rănilor pricinuite de puterile întunericului. Pentru tineretul de astăzi, în sufletul căruia începe să se aprindă din nou credinţa strămoşească prin reîntoarcerea la Icoană, el nu poate fi decât un îndemn permanent de adâncire a gândirii şi acţiunii creştine, text de meditaţie şi sursă inepuizabilă pentru o adevărată inserare în cultura şi tradiţia românească.

Duiliu SFINŢESCU
Paris 1992

Germania în noua conjunctură mondială

de Ion PANTAZI

Se cunoaşte complexul de care a suferit Germania după cel de-al doilea război mondial, datorită crimelor naziste. Ea a trebuit să plătească Israelului anual pensii pentru toţi evreii, nu numai familiilor evreieşti care au suferit în urma crimelor naziste. În decursul anilor, Germania a plătit cu regularitatea sute de miliarde de mărci germane.

În presa germană apăreau zilnic articole prin care germanii se autoacuzau de aceste crime, iar televiziunea germană nu mai prididea de a arăta holocaustul pe toate canalele.

În anul 1988 în momentul în care sute de mii de germani din Germania Democrată, manifestau zilnic pentru unificarea Germaniei, Cancelarul Helmuth Kohl a vorbit în Bundestag, propunând unificarea Germaniei în 10 puncte.

Dacă presa sovietică a trecut sub tăcere acest eveniment, presa occidentală şi în special cea din Statele Unite, Anglia şi Franţa, au comentat maximum de defavorabil discursul Cancelarului Kohl, opunându-se cu înverşunare unei eventuale uniri a Germaniei.

Unirea Germaniei s'a făcut şi rând pe rând puterile occidentale, fiind puse în faţa faptului împlinit au fost obligate să recunoască Germania unită

Cu ocazia războiului din Kuveit, la care Germania a refuzat să ia parte, Israelul şi apoi Statele Unite, Franţa şi Anglia au acuzat Germania de a fi vândut Irakului secrete şi chiar instalaţii întregi pentru fabricarea armelor atomice, pe când în realitate ele înarmaseră Irakul.

Ministrul de externe german Hans Ditrich Gencher, a trebuit să se deplaseze în Israel pentru potolirea spiritelor. Deşi a fost primit cu ouă clocite şi roşii, el şi-a depus obolul, dând Israelului patru miliarde şi jumătate sub formă de împrumut, ajutând Israelul şi cu armement şi depunând aceeaşi sumă ca primă rată, pentru războiul din Kuveit. În felul acesta imensa gură a Marei Finanţe Internaţionale, care nu poate fi astupată decât cu bani, a fost închisă.

Datorită stării economice dezastruoase din Germania Democrată, sume imense au trebuit să fie investite, în afară de cele donate Uniunii Sovietice, alt sac fără fund.

Din fericire fosta Germanie Democrată s'a pus oarecum pe picioare, mai înainte chiar decât prevăzuseră nemţii. Ea a început să producă şi mai repede decât era calculat, ea nu va mai reprezenta o povară pentru vechea Germanie, ba din contră va întări imens potenţialul economic al acestei ţări.

În urma acestor realizări, Germania şi-a permis să-şi schimbe politica externă, devenind unul din factorii decisivi în politica mondială. Astfel a iniţiat recunoşterea Kroaţiei şi a Sloveniei, prima din toate ţările occidentale şi înainte de sărbătorile Crăciunului a şi făcut acest lucru. Tot ea a fost factorul hotărîtor în "EG", pentru recunoaşterea celor două ţări la 15 Ianuarie 1992.

Deoarece la această dată, majoritatea ţărilor europene, în frunte cu Anglia şi Franţa se opuneau în continuare acestei recunoaşteri, pentru a sprijini hotărîrea Marei Finanţe Internaţionale de a se menţine "statul-quo-ul" actual, ministrul de externe german a fost extrem de categoric în recunoaşterea celor două ţări şi rând pe rând toate au trebuit să cedeze. Desigur nu era de conceput un "EG" fără motorul ei, care este Germania. Franţa s'a opus cel mai puternic aceste recunoaşteri, pretextând că în Kroaţia nu sunt recunoscute "drepturile minorităţilor"! În momentul în care toate ţările "EG-ului" au recunoscut aceste ţări, Franţa a trebuit să cedeze recunoscându-le şi ea. Aici trebuie să subliniem politica dupliciară a lui Mitterand, care l-a recunoscut primul pe Jaruzleschi, făcându-i o vizită la Varşovia, a făcut tot felul de ploconeli sovieticilor, l-a recunoscut pe Iliescu, făcîndu-i o ruşinoasă vizită la Bucureşti şi apoi a recunoscut primul şi ultimul pe puciştii dela Moscova!

Desigur Statele Unite, Franţa şi Anglia, fuseseră responsabile de creierea statului fictiv Jugoslavia, după primul război mondial. Dar tot aceste ţări susţinuseră şi Uniunea Sovietică până în ultimul moment, deoarece aceasta era partenerul principal al Statelor Unite în scopul ajungerii la "Guvernul mondial", care trebuia să aibe un puternic accent socialist.

Fără mare "tam-tam", dar destul de categoric, două ţări se opuneau unei Europe federalizate după voinţa Marei Finanţe Internaţionale, aceste fiind din puncte de vedere diferite, Anglia şi Germania.

Ca un ultim pas în vederea "Guvernului mondial", trebuia realizată această federaţie europeană.

Până însă a se ajunge la scopul voit de Marea Finanţă Mondială, Angliei nu-i convenea o supremaţie suprastatală a "EG-ului", în care desigur Germania ar fi fost "vioara întâi". Naţionalismul camuflat englez, nu putea tolera ca o formaţie suprastatală şi în special Germania să le dicteze lor şi să le subordoneze politica internă şi economia, ceea ce i-a făcut să se retragă de la această conferinţă, ne luând parte la hotărîrile ei.

Germania în schimb, în fond având aceleaşi resentimente asupra unei conduceri suprastatale, şi-a dat seama că fără ea, o Europă unită este ca şi inexistentă şi a luat iniţiativa de continuare a unirii Europei, pe care o va modela aşa cum va voii.

Prin hotărîrea de la Paris a celor 12, în realitate 11, deoarece Anglia s'a retras (nu din "EG", ci de la conferinţă), statele fictive: Uniunea Sovietică şi Jugoslavia, au dispărut de pe harta lumii.

În acest timp, în Rusia Jeltin a luat hotărîri clare pentru particularizare, precum şi creierea "GUS", din care fac parte: Rusia, Ucraina, Biuelorusia, Kazahstanul şi Basarabia. Toate aceste ţări s'au întrunit la Kiev pentru a se lua hotărîri în privinţa: armamentului atomic, armatei clasice şi felului în care se va aplica particularizarea şi trecerea la o economie de piaţă liberă.

În privinţa armamentului atomic s'a căzut la un acord, numindu-se un general rus, care va răspunde de acesta. În ceeace priveşte armata clasică, Ucraina şi Basarabia au hotărît să-şi facă o armată proprie, neacceptând supremaţia "Gus-ului".

Ucraina a susţinut categoric ca economia de piaţă liberă să fie făcută pe etape şi nu atât de rapid cum vrea Jeltin. Şi în această privinţă s'a căzut de acord ca fiecare ţară în parte să se gospodărească cum găseşte de cuviinţă. S'ar părea că lucrurile s'au aranjat şi că totul se va desfăşura normal. Realitatea este însă cu totul alta. Preşedintele Ucrainei, un fost comunist, a renunţat la doctrina comunistă, dar a devenit un naţionalist şovin şi extrem de periculos. Astfel el aţâţă ura ucrainienilor împotriva ruşilor şi se pare că nu înţelege să cedeze nimic din teritoriul moştenit de la Uniunea Sovietică. Astfel el nu vrea să cedeze Crimeia, care înainte de revoluţia sovietică aparţinea Rusiei şi era populată cu tătari şi nici sudul Basarabiei şi Bucovina, teritorii pur româneşti.

Pe de altă parte, KGB-ul, desfiinţat ca instituţie, există mai departe, deoarece oamenii lor sunt liberi şi caută moomentul favorabil pentru a face un nou puci.

Situaţia lui Jeltin nu este absolut sigură datorită lipsurilor imense în care se zbate Rusia. Factori imprevizibili de moment, ar putea schimba situaţia din Rusia. Totuşi marea personalitate a lui Jeltin ne dă speranţa că va putea stăpâni situaţia. Dacă toamna anului 1992 va fi ajunsă cu bine, situaţia internaţională se va stabiliza. În această privinţă, ministrul de externe german Genscher a luat o nouă iniţiativă, convocând o conferinţă la Waschington, pentru ajutorarea "Gus-ului", hotărându-se să se facă imediat un "pod aerian" între Frankfurt şi mai multe centre din "Gus" pentru ajutorarea masivă a acestuia.

Ultimile iniţiative germane, o propulsează pe aceasta între cele mai mari puteri ale lumii. O Confederaţie de state europene, la care ar adera Rusia şi Ucraina, va face din Europa prima putere mondială. Nu putem spune decât: Să le ajute Dumnezeu.

NU POD DE FLORI CI UNIRE

Că Basarabia nu este decît jumătatea de răsărit a principatului Moldova, constituie neîndoios un adevăr istoric. Dacă prin pacea de la Bucureşti din 1812 Rusia a smuls Moldovei teritoriul de la est de Prut pe care l-a denumit, prin extensie, Basarabia, ea nu a obţinut asupra acestui teritoriu, încorporat prin silnicie, un drept istoric. Capitulaţiile noastre cu Imperiul Otoman interziceau în mod limpede o astfel de tranzacţie. Ca urmare, politica imperial(ist)ă rusă a acţionat, pornind de la această realitate: dacă nu există, şi nu poate exista, un drept istoric, trebuie creat un drept natural! În acest scop au fost operate dislocări de populaţie la nivel de individ, familie, aşezare umană sau comunitate etnică. Băştinaşii incomozi sau ostili politicii de rusificare au fost strămutaţi sau deportaţi în străfundurile imperiului, iar în Basarabia au fost colonizaţi alogeni-ruşi, ucraineni, găgăuzi, bulgari, evrei, germani ş.a. Un teritoriu, aproape omogen din punct de vedere etnic, cultural şi lingvistic a fost transformat, în timp relativ scurt, într-un mozaic de naţionalităţi, valorificabil de către Rusia. Sub bolşevism, politica de colonizare şi de deznaţionalizare a Basarabiei a fost continuată şi intensificată programatic cu agresivitatea specifică ideologiilor totalitare şi cu perseverenţă şi perversitate asiatice.

Prăbuşirea Uniunii Sovietice nu reprezintă nicidecum renunţarea la imperialismul velicorus, preluat şi exacerbat pînă la ultima consecvenţă de comunism. Dimpotrivă, Comunitatea de State Independente nu este decît numele de circumstanţă, conspirativ, al Imperiului Rus în curs de reconstituire care, în pofida situaţiei economice precare în care se găseşte, încearcă cu îndîrjire să nu piardă nimic din ceea ce a moştenit de la Imperiul Sovietic, indiferent de condiţiile în care a fost dobîndită această moştenire.

În situaţia creată prin dezmembrarea Uniunii Sovietice ar fi fost normal ca Occidentul să pretindă o reparaţie integrală a consecinţelor rezultate din pactul Ribbentrop-Molotov. Concomitent cu recunoaşterea şi acordarea independenţei ţărilor baltice, Occidentul, dar mai ales guvernul român ar fi trebuit să ceară ca actuala republică Moldova, împreună cu Basarabia de sud, ţinutul Herţa şi Bucovina de nord să fie restituite României ca teritorii care ne-au fost smulse în virtutea aceluiaşi pact, astăzi devenit caduc.

Dar din păcate evenimentele nu au urmat acest curs. Independenţa "Republicii Moldova", proclamată prin sîrguinţa preşedintelui Snegur şi a susţinătorilor săi nu s-a făcut faţă de Rusia ci faţă de România. Pentru prima oară de la Unirea Principatelor din 1859 există două state româneşti, ambele subordonate, chiar dacă în proporţii diferite, comunismului muscal. Cazacii calcă pămîntul Moldovei ca în vremurile îrecute, iar bande bolşevice înarmate atacă localităţile româneşti după scenariul de la Tatar Bunar din 1924.

Independenţa proclamată de republica Moldova, sub protecţia Comunităţii Statelor Independente este reactualizarea "independenţei moldoveneşti" sprijinită de otomani în vremea divanurilor ad-hoc. Snegur nu este un Cuza ci un Vogoride. La Bucureşti, în 1959, în ajunul alegerilor, antiunioniştii siguri de izbîndă pregătiseră deja banchetul în cinstea realegerii fostului domn Gheorghe Bibescu, un banchet de care nu au avut parte. Astăzi însă antiunionistul comunist Iliescu poate benchetui în voie în palatul regal de la Cotroceni căci momentul critic pentru el, momentul în care s-ar fi putut înfăptui reîntregirea României a fost pierdut.

Şi pentru ca opinia publică românească să nu se indigneze în faţa aranjamentelor Snegur-Iliescu, divanul roşu din Dealul Mitropoliei agită cu inconştienţă un fals pericol naţional: pierderea Transilvaniei. Apartenenţa la România a provinciilor care s-au alipit la 1 Decembrie 1918 nu poate fi contestată de nimeni. Cel mult noi am putea furniza un element de contestaţie prin antieuropenismul guvernelor care s-au succedat la cîrma ţării după Decembrie '89. Este bine să nu se uite că în Europa se poate intra pe bucăţi, ca Jugoslavia, sau în întregime, ca Ungaria, Cehoslovacia şi Polonia. Şi noi vrem să intrăm cu toţii, inclusiv cu fraţii noştri din Basarabia, ţinutul Herţa şi Bucovina de nord.

Ion UNGUREANU

CREŞTINISMUL ŞI ISTORIA

(*urmare din pag.2*)

Porunca ce ni s-a dat este: *"Să fie mijloacele voastre încinse şi făcliile voastre aprinse"*. Iisus, care este Alfa, începutul lumii, ne cheamă să-l întîlnim în punctul final Omega al istoriei. Dacă vom colabora cu El, *"plinirea vremurilor"*, *"pleroma"*, va coincide cu mîntuirea generală a lumii.

Aceasta este viziunea creştină optimistă. Ea se sprijină pe texte din Sfînta Scriptură şi pe aprofundări ale unor gînditori creştini ca Soloviov, Scheler, Teilhard de Chardin, Savvas Agourides ş.a. Există şi o variantă pesimistă, potrivit căreia, dacă omenirea va rata şansa ce i-a fost acordată, va rămîne dominată de *"stăpînitorul lumii acesteia"* şi va cădea sub pedeapsa divină. Evanghelia ne spune: *"Şi judecata stă în faptul că Lumina a venit în lume, dar oamenii au iubit mai mult întunericul decît lumina, fiindcă faptele lor erau rele"*. (Ioan, 3.19). Apocalipsa ne oferă de asemenea temeiuri de îngrijorare pentru sfîrşitul teribil al lumii, în cazul cînd aceasta nu-şi află salvarea în Dumnezeu.

Urmează să vedem cum s-au petrecut pînă acum faptele în domeniul luptei creştine şi cum se poate transpune în viaţă, în viitor, cerinţa înfăptuirii planului istoric al lui Dumnezeu.

Un ochi rîde, altul plînge...

CAMPANIE ÎMPOTRIVA LUI EMINESCU

Asistăm consternaţi, de la o vreme încoace, la o adevărată campanie iudeo-masonică împotriva lui Eminescu. Dacă **poetul** mai este încă... tolerat (deşi eminescianismul, ca formă poetică, este perimat, ne asigură d-l N. Manolescu, în termeni cvasi-lovinescieni), **gazetarul** Eminescu, pedagog naţional şi ctitor al dreptei româneşti, este atacat din mai multe părţi şi pe multe voci, într-un vast şi delirant consens antinaţional. Antieminescianismul visceral al rabinului Moses Rosen a devenit, după prăbuşirea vechiului regim, un fel de cuvînt de ordine printre ovreiaşii crescuţi în bălegarul culturii staliniste şi care trec astăzi drept îndrumători venerabili ai culturii noastre post-revoluţionare! Zigu Ornea este unul dintre ei, caz simptomatic, ocupîndu-se nu numai cu blamarea lui Eminescu, ci şi a altor valori pur naţionale (Nae Ionescu, Nichifor Crainic etc.). Pe aceeaşi linie se mişcă (doar că într-un stil mai personal) şi marele bufon parlamentar, impertinentul "liber-schimbist" Ştirul Cazimir. Dar nu voi insista asupra hărmălaiei pur ovreieşti; în fond, cu asta se ocupă evreii noştri de mai bine de o sută de ani... Mai grav mi se pare faptul că mulţi intelectuali şi oameni de cultură români marşează la această ofensivă antiromânească, sub pretextul unui "modernism" şi unui "universalism" rău înţelese (după reţeta masonică a "emancipărilor" dizolvante).

D-l N. Manolescu, liderul Partidului Alianţei Civice, nu se sfieşte să facă şi dumnealui acest joc. "Cariera" sa politică devine tot mai transparentă: întors din "vizita" făcută "Fiilor Alianţei" (B'nai B'rith), vîrful piramidei iudeo-masonice de la New-York, criticul nostru a devenit colportor tot mai fidel al ideilor dizolvante ale Ocultei internaţionale. Recentul său volum de pagini politice nu şi-a găsit de altfel un alt prefaţator decît pe evreul mason Vladimir Tismăneanu! Toate publicaţiile Alianţei Civice (pe urmele revistei "22" şi ale mai vechiului G.D.S., ctitorit la sugestia "patriotului" Silviu Brucan) hulesc sistematic, în limba de lemn a internaţionalismului francmasonic, tradiţiile dreptei româneşti, precum şi pe mai toţi corifeii spiritului naţional şi creştin, în frunte cu Mihai Eminescu si Nae Ionescu.

Ultima aniversare a lui Eminescu, de acum două luni, a fost întinată de cele mai neobrăzate "judecăţi" privitoare la opera sa politică. Au ţinut să-şi aducă contribuţia , prin **mass-media**, şi "peşti" mai mici (un G. Munteanu, un D. Micu etc.). Chiar şi o personalitate de talia lui Ştefan Augustin Doinaş s-a pretat la o astfel de "cîrdăşie"...

Păcat că în apărarea lui Eminescu nu s-au făcut auzite în mod public decît vocile întinate ale mahalagiilor "naţionalişti" de la "România Mare" sau "Vatra Românească"! Pe asemenea mîini să fi încăput destinul postum al "geniului naţional"? Ai impresia că România post-ceauşistă s-a transformat în maidanul de bătaie al "şoarecilor" cu "broaştele"! Pe unde or sta ascunşi **oamenii**, acei "români carpatini" ai lui Eminescu?!...

NUMAI ÎNVĂŢĂMÎNTUL RĂMASESE NEVÎNDUT

În aceeaşi sferă de probleme se înscrie şi noul Proiect de Lege a Învăţămîntului, dat pe mîna unui psiholog obscur din tîrgul Bacăului, care explică nu demult că acela nu-i decît un **anti**-proiect (voise să spună, de bună-seamă, **ante**-proiect, dar gura păcătosului adevăr grăieşte!).

Proiectul în cauză, ajuns deja la Parlament, prevede, în mare, "occidentalizarea" învăţămîntului românesc după model iudeo-american. Mai exact, încă din 1990, reprezentanţii pistruiaţi ai Fondului Monetar Internaţional au venit să ne ispitească cu milioanele dumnealor, hotărîţi să investească masiv - n-o să vă vină să credeţi - tocmai în învăţămîntul românesc! Totul era ca noi să acceptăm, în schimbul acestui "ajutor", o reformă a învăţămîntului naţional dictată de interesele F.M.I.! Nu este, fireşte, decît vechea tactică iudeo-masonică de acaparare a principalelor mijloace informative şi educaţionale, în scopul de a cuceri statele "goimilor" nu doar pe latura materială, ci şi pe cea spirituală. Tinerii din lumea largă trebuie să devină unelte limitate, docile şi unifuncţionale ale intereselor Puterii Oculte. N-are importanţă că "roboţeii", sub pretextul de a nu fi "stressaţi", vor termina liceul aproape analfabeţi. În Statele Unite, după cum dovedesc statisticile, mai mult de jumătate dintre absolvenţii şcolilor medii nu sînt în stare să-şi identifice pe hartă propria ţară şi scriu cu literă mare în mijlocul cuvîntului! Iată idealul de învăţămînt care ni se propune! E drept, tinerii americani capătă cel puţin deprinderea de a utiliza computerul şi în genere, de a se descurca onorabil într-o lume hipertehnicizată. La noi nu poate fi vorba, nici de acum în douăzeci de ani, cu toate investiţiile F.M.I., de a dispune măcar în şcolile urbane de dotarea tehnică necesară creării unor astfel de facilităţi. Prin urmare, distrugînd bazele învăţămîntului nostru tradiţional, noi nu vom obţine nici măcar cît americanii, căci în vreme ce ei sînt "proşti cu computere", noi vom fi "proşti fără computere"... Tot ce se va obţine concret va fi ruina noastră sufletească şi intelectuală, iudaizarea şi sterilizarea culturii româneşti, transformarea noilor generaţii în turme de manevră la discreţia servitorilor lui Iuda. Abia scăpaţi din "lacul" iudeo-comunist, ne şi vedem împinşi în "puţul" iudeo-democratic...

În orice caz, trebuie să subliniem incredibila performanţă românească de **a vinde totul** în numai doi ani: de la pămîntul ţării şi pînă la sufletele copiilor noştri! De ne-am trezi măcar în ceasul al doisprezecelea!

CHESTIUNI DE DIPLOMAŢIE

După revoluţie s-ar zice că s-au pus baze noi relaţiilor româno-spaniole. Noi nu vrem să facem indiscreţii prea mari, intrînd în intimitatea unor relaţii particulare (probabil normale prin afinităţile de sînge şi de orientare politică dintre reprezentanţii Spaniei la Bucureşti şi familia ex-premierului Român), dar şi relaţiile noastre oficiale se dovedesc interesante şi semnificative. Trimiterea ca ambasador în Spania a fostului toboşar feşenist, ex-directorul "Adevărului", d-l Darie Novăceanu, îşi va dovedi probabil rodnicia în timp, căci, negreşit, dumnealui îşi va folosi la maximum vasta experienţă hispano-americană acumulată sub securitatea regimului ceauşist! Mai interesant este faptul că ambasada României de la Madrid se va întări, începînd chiar din această lună, cu un nou ataşat cultural, d-l Andrei Ionescu, profesor universitar şi -în deşertul actual- cel mai bun hispanist din ţară. Ne întrebăm însă cum se va simţi d-l Andrei Ionescu ca delegat al guvernului fesenist şi ca subordonat al d-lui Darie Novăceanu, după ce a făcut atîta "frondă" în paginile "României Libere" şi în balconul Universităţii! Amară jertfă pentru ţară mai trebuie să facă şi bietul de dumnealui! Uite aşa vine o vreme în viaţa omului cînd principiile nu mai contează! Probabil că acesta este încă un pas pe calea "consensului naţional" visat de d-l Iliescu...

Te pomeneşti că mîine-poimîine ne va face vreo surpriză şi d-na Ana Blandiana, să zicem, ducîn-du-se ca ataşată culturală în Turcia (că turceşte vorbim cu toţii!), la ordinele d-lui Chiţac!...

A QUOI BON AVOIR QUITTÉ "COASTA BOACII"?

Bine realizat, nimic de zis, filmul despre "filosoful" E.M. Cioran al d-lor Liiceanu şi Chelba. Păcat că marele nihilist (certat şi cu Dumnezeu şi cu "neantul valah" şi cu propria generaţie, chiar dacă la modul "domnesc") a cam uitat românește, aflîndu-se în situaţia de a-şi traduce cu aproximaţie propriile gînduri din limba franceză! Oare această să fie explicaţia faptului că, în cinci episoade, d-l Cioran n-a reuşit să spună nimic cu adevărat memorabil? Rămîne doar vorba cu "Coasta Boacii", dar şi asta e cam veche şi cam fără de răspuns. Noroc că filmul a păstrat şi memoria regretatului Petre Ţuţea, de la care ne rămîne şi cea mai bună definiţie a lui Cioran: "Scepticul de serviciu al unei lumi satanizate"! Fără îndoială că avem de-a face cu un caz de "genialitate demonică". Printre "posedaţii" lui Dostoievski (pe care-l admiră în felul său), "teribilul" Cioran s-ar putea aşeza imediat după Stavroghin. Elucubraţiilor "subţiri" ale parizianului, Petre Ţuţea le-a răspuns la fel de "subţire", dar cu forţa mărturisitoare a cuvîntului creştin, în garsoniera lui din gura Cişmigiului. Nu ştim cîţi au înţeles sau şi-au asumat cele rostite cu atîta strălucire şi fermitate, dar un lucru rămîne cert: trei sferturi dintre cei care au urmărit cu pasiune filmul respectiv, în cinci miercuri consecutive, au făcut-o nu atît seduşi de Cioran, cît de Petre Ţuţea! Bătrînul acesta, tremurînd din toate fibrele fiinţei lui, a arătat lumii româneşti icoana vie a ceea ce se cheamă "o personalitate charismatică". Cioran poate fi bun să ne lăudăm cu el în faţa lumii; cu Petre Ţuţea ne putem "lăuda" însă în faţa lui Dumnezeu. Nu e de mirare că pilda şi legenda sa guvernează astăzi căutările spirituale, dar şi politice, ale elitelor tineretului român. Intră încă o dată în joc instinctul sănătos al neamului nostru, manifestîndu-se prin cei nepervertiţi.

Deşi trăieşte, Cioran e mort pentru noi. Petre Ţuţea, deşi s-a stins de curînd, e mai viu ca întotdeauna. "La ce bun să părăseşti Coasta Boacii"? Noi nu ştim; d-l Cioran, întrebîndu-se retoric, nu răspunde... Ce-ar fi să-i întrebăm pe francezi?

[illegible]

Mărturisim că nu ştim nimic despre d-nii Radu Comănescu şi Emilian M. Dobrescu şi nici despre Editura "Valahia", prin grija cărora a apărut, pe la sfîrşitul lui 1991, volumul intitulat **Francmasoneria. O nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate(I)**.

În "Cuvîntul către cititori", autorii îşi explică "poziţiile" (şi lectura cărţii le confirmă în măre măsură): "Despre Franc-Masonerie au mai scris, în genere, două categorii de autori: masoni şi adversari ai masonilor. Noi nu ne situăm pe nici una din aceste poziţii. Am intenţionat să realizăm un studiu cît mai imparţial. Nu ne-a legat nici un jurămînt de păstrare a secretului şi nu ne-a animat nici o patimă partinică. Atenţionăm doar împotriva interpretării antisemite a pasajelor privind mişcarea sionistă şi revoluţiile bolşevice: interzicem (?!) strict folosirea informaţiilor din această carte ca argumente pentru antisemitism.

Ipoteza istorică elaborată de noi (?!) are meritul de a explica destule. Există, însă, şi o constatare tragică: mereu, în jocurile Puterii, omul obişnuit a fost manipulat şi chiar ucis cu sînge rece. Trebuie să privim în faţă şi acest adevăr: e un blestem de care nu a reuşit să ne scape nimeni încă. Nici măcar... Marele Arhitect al Universului".

Nu ştim nici cum să ne explicăm faptul că volumul este atît de greu de găsit. Număr mic de exemplare? Interes deosebit pentru francmasonerie? Sau pur şi simplu **scoaterea discretă din circulaţie** a cărţii de către cei vizaţi (procedeu folosit adeseori în trecut, mai ales pentru ediţiile vestitelor **Protocoale ale Înţelepţilor Sionului**, cumpărate uneori integral, cu scopul de a fi distruse, de către cercurile evreieşti)?

Pînă una-alta, să reamintim că Francmasoneria, pentru a-şi îndeplini planurile secrete, "e nevoită să aibă două organizaţii: una pe care o cunoaştem cu toţii şi alta ascunsă, rămasă necunoscută chiar şi pentru imensa majoritate a propriilor ei aderenţi" (N. Casian, **Ce este Franc-Masoneria?**, 1930, p.19). Prin urmare, cartea d-lor Comănescu şi Dobrescu rămîne utilă ca introducere în problemă, dar nu trebuie să-şi închipuie nimeni că va găsi în ea imaginea integrală a "monstrului".

V.A.M.

OARE CE PLANURI URZEŞTE ?

S.R.L. EDITURA CONSTANT

Colegiul redacţional: Gabriel Constantinescu, Demostene Andronescu, Răzvan Codrescu, Constantin Iorgulescu. Tehnoredactare: Ioan Nistor

Tehnoredactare computerizată: Laurenţiu Constantinescu, Adrian Crăciun

Adresa: 2400 - SIBIU, Calea Dumbrăvii 109, tel. 924 / 2 25 36

Preluarea textelor este permisă cu menţionarea sursei